

Pedagógiai Program

Terney Béla Kollégium

6600 Szentes, Jövendő u. 6.

Tel./fax: +3663311544

www.terney-szentes.edu.hu

OM azonosító: 040624

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS	3
2. HELYZETFELTÁRÁS ÉS ÉRTÉKELÉS	3
2.1. Alapadatok	3
2.2. Külső-belső környezeti jellemzők. Tárgyi és anyagi feltételek	4
2.3. Szellemi bázis	4
3. KOLLÉGIUMI NEVELÉSI CÉLOK ÉS ALAPELVEK	5
3.1. Általános célok	5
3.2. Célkitűzéseink	6
3.3. Főbb alapelvek	6
3.4. A kollégium feladata	7
4. A kollégiumi tevékenységrendszer főbb elvei	7
4.1. A tanulók életrendjének pedagógiai elvei	7
4.2. A tanulók tanulásának pedagógiai elvei	8
4.3. A tanulók szabadideje szervezésének pedagógiai elvei	8
4.4. A tanulók fejlődését elősegítő tevékenység elvei	8
4.5. A tanulók tehetséggondozását elősegítő tevékenység elvei	8
4.6. A tanulók felzárkóztatását elősegítő tevékenység elvei	8
4.7. A tanulók pályaválasztását elősegítő tevékenység elvei	8
4.8. A tanulók önálló életkezdését elősegítő tevékenység elvei	8
4.9. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve	8
5. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS FELADATAI	9
5.1. A tanulás tanítása	9
5.2. Az erkölcsi nevelés	9
5.3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	9
5.4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	10
5.5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	10
5.6. A családi életre nevelés	10
5.7. A testi és lelki egészségre nevelés	10
5.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	11
5.9. Fenntarthatóság, környezettudatosság	11
5.10. Pályaorientáció	11
5.11. Gazdasági és pénzügyi nevelés	11
5.12. Médiatudatosságra nevelés	11
6. SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK INTÉZMÉNYÜNKBEN	12
6.1. A személyiségfejlesztés módszerei	12
6.2. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos módszerek, eszközök	12
7. A KOLLÉGIUMI TEVÉKENYSÉGEK SZERKEZETE	12
8. A KOLLÉGIUMI FOGLALKOZÁSOK	13
9. A NEVELÉSI ESZKÖZRENDSZER A KOLLÉGIUMI NEVELÉSBEN	16
9.1. Nevelési módszerek a kollégiumi munkában	16
10. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK	17
11. KOLLÉGIUMUNK HAGYOMÁNYAI	25
11.1. Hagyományápolás	25
11.2. A kollégium hagyományai továbbfejlesztésének terve	26
12. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM	26
12.1. A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok	27

12.2. A hátránykompenzáció érdekében végzendő feladatok	27
13. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK ELLÁTÁSA	28
13.1. Az integráció	28
13.2. A kollégiumi gyógypedagógiai foglalkozások célja	29
13.3. A kollégiumi gyógypedagógiai foglalkozások feladatai	29
14. KÜLSŐ KAPCSOLATOK	31
14.1. Az iskolákkal való kapcsolattartás és együttműködés formái	31
14.2. A szülőkkel való kapcsolattartás és együttműködés formái	31
15. KÜLSŐ KAPCSOLATAINK	32
15.1. Közművelődési intézmények	32
15.2. Családsegítő Központ – Gyermekjóléti Szolgálat	32
15.3. Az önkormányzatok Szociális Osztálya	32
15.4. A Kollégiumi Szövetség	32
16. ESZKÖZJEGYZÉK	33
I. Helyiségek	33
II. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai	37
III. Nevelő- és oktatómunkát segítő eszközök	42
IV. Egészség- és munkavédelmi eszközök	43
17. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	44
Melléklet	45

1. BEVEZETÉS

A pedagógiai program összeállításánál alapul vett szempontok, jogszabályok

- A pedagógiai program tartalmára vonatkozóan közvetlenül a 2011. évi CXCV törvény a nemzeti köznevelésről, a 229/2012 (VII.28.) kormányrendelet, a 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet, a 32/2012 (X.8.) EMMI rendelet,
- Kollégiumi nevelés országos alapprogramja
- A Pedagógiai program - a jövő tudatos alakítására irányuló elgondolás, elhatározás.
- Törvényességi előírásoknak való megfelelés - alapelv, cél, feladat, tevékenység, stb.
- A pedagógiai program intézményi szintű dokumentum, ezért a program nem túlzottan részletes, vagy túlszabályozott szakmai program. A keretjelleget lehetővé teszi a tartalomnak, a módszereknek a diákok mindenkor felkészültségéhez, elvárásaihoz, képességeihez való igazodását.
- A program törekszik az elvárások és lehetőségek egyensúlyának megteremtésére.

A program alapja a Kollégiumi nevelés országos alapprogramja.

Az alapprogram egyik fő irányelve a Nemzeti Alaptanterv. A kollégium egyik alapfunkciója az iskola nevelő-oktató munkájának kiegészítése, támogatása. Az EU ajánlásai és határozatai alapján az oktatásra vonatkozó intézkedéseit a NAT közvetíti. A Nemzeti Alaptantervben jelennek meg közvetlenül azok a prioritások, melyek az EU oktatáspolitikájában megfogalmazódtak.

A program módosításának célja, hogy a fenntartói elvárásoknak eleget téve az törvényi és a partneri elvárásoknak megfeleljen.

2. HELYZETFELTÁRÁS ÉS ÉRTÉKELÉS

2.1. Alapadatok

Az intézmény hivatalos elnevezése:

Terney Béla Kollégium

OM azonosító:

040624

A kollégium fenntartója és működtetője:

Hódmezővásárhelyi Tankerületi Központ
6800 Hódmezővásárhely, Andrássy út 28.

Székhely:

Terney Béla Kollégium

Cím:

6600 Szentes, Jövendő u. 6.

Telefon/fax: +36/63-311-544

E-mail:terneykollegium@gmail.com

Engedélyezett férőhelyek száma:

284 férőhely (koedukált kollégium)

Alaptevékenység a Szakmai alapidokumentumnak megfelelően:

- Kollégiumi ellátás
- Kollégiumi ellátás sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók számára.

2.2. Külső-belső környezeti jellemzők. Tárgyi-anyagi feltételek

A Terney Béla Kollégium ötszintes panel épülete 1976-ban került átadásra.

Az intézményben található 71 db 4 ágyas szoba, melyek igen kicsi területtel rendelkeznek. Problémát okoz, hogy nincs olyan méretű terem, ahol a kollégisták mindannyian együtt lehetnének. Alkalmanként igénybe lehet venni a szomszédos önálló konyha ebédlőjét.

Nincs közös tanári helyiség, nemenként 2-2 nevelői szoba áll a pedagógusok rendelkezésére. A könyvtár elfogadható méretű, egy tanulócsoport befogadására alkalmas. Minden tanulószoba televízióval van felszerelve, 2 kisebb tanulószoba, s három internetes terem áll rendelkezésre.

Az infrastrukturális elemek mára elhasználódtak, a nyílászárók, az armatúrák elavultak. 2017-ben a harmadik és negyedik szint összes ablakának cseréje megtörtént. A vizesblokkok (8 db) felét pályázati úton még 2000-ben – önkormányzati segítséggel – sikerült átépíteni, a további 4 teljes körű felújítása 2010-ben zajlott. A fűtési rendszer felújításra szorul, a nyílászárók további cseréje folyamatban van. 2021-ben az elektromos hálózat teljes körű felújítása megtörtént, olvasólámpák lettek felszerelve és minden ágyhoz usb csatlakozó és külön konnektor került. Ezzel együtt elektromos tűzjelző rendszer lett kiépítve, a tanulók még nagyobb biztonsága érdekében. A beruházás a fenntartó támogatásával valósulhatott meg.

Sok szobába új ágyak, székek kerültek az elmúlt évek során, a tanulószobák bútorzata azonban felújításra vár.

Klubszobával 2010 februárja óta rendelkezik a kollégium. Ez a helyiség alkalmas különböző kisebb (40-50 fős) rendezvények, előadások, stb. megtartására. A klubszobában található egy interaktív panel, melynek felhasználási köre nagyon sokrétű, nagyban segíti a nevelő-oktató munkát. A tanulók életkörülményeinek javítására szolgálnak a kihelyezett automata mosógépek, a folyosóvégeken lévő teakonyhák, melyek jól felszereltek (mikrohullámú sütő, hűtőgép, vízforraló, mosogató).

Ugyancsak a folyosóvégeken tanulószobák, szakköri helyiségek, kondi-szobák állnak a fiatalok rendelkezésére.

Működik a kollégiumi rádió stúdió-berendezéssel, amelynek eszközparkja pályázati pénzből folyamatosan bővül.

A kollégium területén több wifi hálózat került kiépítésre.

Az intézmény épülete körül elektronikus térfigyelő rendszer működik. 2019-ben a hátsó udvaron zárt, kamerával megfigyelt kerékpártároló került kialakításra. Sportoláshoz a már jelzett kondi-szobán túl szabadtéri kosárlabdapálya nyújt lehetőséget. A füves belső udvar jó időben elsősorban a pihenést szolgálja, ahol kültéri fedett pad is található.

A hivatalos helyiségek berendezése elfogadható állapotban van, felújításuk fokozatosan történik. A tanári ügyeleti szobák berendezését is részben sikerült felújítani. A kollégiumi belsőt virágokkal, képekkel, – részben gyerek-munkákkal – egyéb dekorációval formáltak kellemessé, bár nem azonos színvonal jellemez minden emeletet. Az épületben tisztaság van.

A kollégium épülete hagyományos szögletes forma, de a környezete rendezett, parkosított, tiszta.

2.3 Szellemi bázis

2.3.1. Tanulói összetétel

A tanulók korosztály szerinti összetétele, létszáma az elmúlt években jelentősen megváltozott. A kollégiumban elhelyezett gyerekek életkor szerinti megoszlása igen széles skálán mozog. A hatévestől a huszonkét éves korúig mindenki megtalálható. Ezen belül általános iskolába, szakközépiskolába, szaggimnáziumba és gimnáziumba járó gyerekek élnek a kollégiumban. A tanulók között található sajátos nevelési igényű, nagyobb létszámban hátrányos helyzetű, aránylag kis létszámban halmozottan hátrányos helyzetű diákok.

2.3.2. Humán erőforrás

A pedagógiai program megvalósításának egyik alapvető feltétele a sokoldalúan képzett és a közösen meghatározott célokat maradéktalanul felvállaló nevelőtestület. A bentlakásos intézmény személyi feltételeinél a technikai dolgozók sem hagyhatók ki, mert tevékenységüket folyamatosan a tanulókért, a tanulók körében végzik.

2.3.2.1. A nevelőtestület jellemzői

A nevelőtestület engedélyezett létszáma 12 fő pedagógus, amelyből jelenleg 11-et töltenek be, a csoportvezető nevelőtanárok szakmai munkaközösségét a pedagógiai munkaközösség vezető segíti. Az oktató nevelő munkát közvetlenül 3 fő segíti (gyermekfelügyelő, kollégiumi titkár, rendszergazda).

Elsődleges szempontként kell kezelni a gyermekszertetet, felelősségtudatot, ami nagy szerepet játszik nevelési céljaink megvalósításában. Mivel kollégiumunkban sok a hátrányos helyzetű tanuló, akikkel otthon nem megfelelően törődnek, így még több feladat hárul a nevelőkre. A jövőben szükség lenne pszichológus, fejlesztő pedagógus munkatársak alkalmazására.

Életkorukból eredően is nagyon igénylik a gyermekek az egyéni és csoportos beszélgetéseket, amire nagy hangsúlyt fektetünk. Tanulmányi munkájuk minél eredményesebb teljesítése érdekében az iskolai korrepetálás mellett a szakos ellátottságból adódóan a kollégium pedagógusai is végeznek felzárkóztatást, korrepetálást, tehetséggondozást. A csoportvezetői, szilenciumvezetői feladatokon túl minden nevelőnek több megbízatása is van.

Megbízatások: DÖK-segítő nevelő, közösségi média-, weblap- és Kréta adminisztrátor, ifjúságvédelmi felelős, fegyelmi bizottsági tagok, könyvtáros, tehetséggondozó, pályázatfigyelő.

2.3.2.2. Technikai dolgozók

A kollégiumban a különféle funkciók ellátása érdekében jelentős a technikai, gazdasági apparátus létszáma. A különböző munkaköröket ellátó dolgozóktól is nagy az elvárás a példamutatás tekintetében. Mindenki nevel a maga területén, hiszen állandóan a gyerekek között, a gyerekekért dolgoznak. Mindennapi viszonyukban nagy szerepet játszik a gyermekszertetük. Az épület korából, jellegéből adódóan sok feladatot kell ellátni a technikai személyzetnek.

A technikai személyzet összetétele:

- 1 fő ügyviteli alkalmazott
- 3 fő portás
- 1 fő karbantartó
- 1 fő udvaros
- 4 fő takarító

3. KOLLÉGIUMI NEVELÉSI CÉLOK ÉS ALAPELVEK

3.1. Általános célok

Az EU oktatáspolitikájában meghatározott célok:

- Segíteni kell egy olyan oktatáspolitikai környezet kialakítását, ahol megvalósul a nevelés és oktatás, valamint a diákokról való gondoskodás gyermekközpontúsága.
- Az intézmények olyan teljesítményképes ismeretekkel és tudással ruházzák fel a felnövekvő nemzedéket, amelynek birtokában teljes jogú EU polgárként, illetve munkaerőként is megállják a helyüket.

A kollégiumi nevelés célja, hogy mint bentlakásos intézmény sajátos eszközeivel és módszereivel segítse a gyermekek harmonikus és egészséges fejlődését, tanulását, pályaválasztását, személyiségük, egyéniségük kibontakozását.

3.2. Célkitűzéseink

- A kollégiumi tanulók, valamint a kollégiumi nevelő-oktatómunka rendszerszemléletű, tudatos, tervszerű vezetéssel, szervezéssel és pedagógiai gyakorlattal való fejlesztése.
- Orientáló, motiváló, aktivizálni képes, tevékenységközpontú, segítő pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Tevékenységeinket hasssa át a gyermekek iránti szeretet.
- Lássuk és láttassuk meg minden gyermekben személyiségének saját értékeit, ennek ismeretében fejlesszük tovább.
- Fejlesszük tanulóink tárgyi tudása mellett mindazokat a kommunikációs képességeket, amelyek segítségével tudását hasznosítani tudja.
- Személyes példamutatással neveljük tanulóinkat toleranciára, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására.
- Lehetőségeinken belül biztosítsunk a gyerekek képességeinek, érdeklődésének megfelelő programokat, tevékenységeket.
- Középiskola befejezése, sikeres érettségi, minél nagyobb számban továbbtanulás a felsőoktatásban.
- A közösségfejlesztési tevékenység keretei
- A kollégium együttműködve a város intézményeivel erősítse azt a szemléletet, amelyben a család, mint partner kiemelt szerepet kap. E mellett más intézményekkel, iskolákkal, civil szervezetekkel együttműködve elősegítse a kollégiumi közösség fejlődését, megoldás központú válaszokat találjon a társadalomból begyűrűző problémák kezelésére. Ennek érdekében mind a szülők hatékonyabb bevonására, mind a fiatalok közösségi aktivitásának fokozására új, innovatív eszközöket keres, közösségfejlesztő módszereket alkalmaz.

3.3. Főbb alapelvek

Kollégiumunk a mindennapi munka során az alábbi alapelvek érvényesülését tartja a legfontosabbnak:

- Alapvető emberi és szabadságjogok valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesüljenek.
- Személyiségfejlesztés – minden személyiségnek van egy (vagy esetleg több) területe, amely számára a kibontakozás lehetőségét adja. Feladatunk segíteni a tanulókat ennek megtalálásában.
- A kollégiumba került tanulókat segítsük szociokulturális hátrányaik leküzdésében. Ehhez hatékony felzárkóztató munkára van szükség.
- A kiemelkedő képességű tanulóknak lehetőséget kell kapniuk tehetségük kibontakoztatására.
- Demokratikus és humanista nevelési elveket alkalmazunk.
- A nevelés folyamatát a tanulók iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat hasssa át.
- A pedagógiai tevékenységet intellektuális igényesség, kulturált stílus jellemezze.
- Az alapvető erkölcsi normák betartása és betartatása.
- Egyéni és életkori sajátosságok figyelembe vétele.
- A sajátos nevelési igényű tanulók egyéni szükségleteinek figyelembevétele.

- A nevelőtevékenység építsen a tanulók öntevékenységre, önszerveződő képességére.
- Készítsük fel tanulóinkat az önálló ismeretszerzésre és önművelésre. Ennek alapfeltétele a szilárd alapkészségek kialakítása.
- Reális önismeret és életszemlélet kialakítása, amely segíti a megfelelő továbbtanulási irány, valamint életpálya kiválasztásban a tanulókat.
- Lépést kell tartanunk az informatikai fejlődéssel.
- A szűkebb és a tágabb hazához való kötődés érzését, környezetünk megismerésének és megóvásának igényét tekintjük alapvető értéknek.
- Együttműködés a szülőkkel és a kapcsolatos oktatási intézményekkel.

3.4. A kollégium feladata

- A tanuló humánus légkörben folyó nevelése, személyiségének fejlesztése, képességeinek és érdeklődéseinek megfelelően tehetségének kibontakoztatása, iskolai tanulmányainak segítése.
- Sportolási, művelődési és önképzési lehetőségének biztosítása.
- Öntevékenységek, együttműködési képességek fejlesztése, önállóságának, felelősségtudatának fejlesztése.
- A tanuló önálló életkezdéséhez szükséges ismeretek, képességek megszerzésének elősegítése.
- Kapcsolattartás a tanuló szülőjével, iskolájával.

(Köznevelési törvény 17. §)

„17. § (1) A kollégium az a nevelési-oktatási intézmény, amely az iskolai tanulmányok folytatásához szükséges feltételeket biztosítja, ha az

a) a lakóhelyüktől távol tanulók számára a szabad iskolaválasztáshoz való joguk érvényesítéséhez, nemzetiségi nyelven vagy gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben való tanulásukhoz,

b) a tanuló testi-lelki egészségét veszélyeztető, tanulását akadályozó otthoni körülmények miatt szükséges.

(2)³¹ Kollégiumi nevelés-oktatás és lakhatáson kívüli ellátás biztosítható annak a tanulónak is, akinek férőhely hiányában nem lehet kollégiumi elhelyezést biztosítani (a továbbiakban: externátusi ellátás).

(3) A kollégium - részben vagy egészben, jogszabályban meghatározottak szerint - szakkollégiumként is működhet. A szakkollégium célja, hogy saját pedagógiai program kidolgozásával személyközpontú tehetséggondozást végezzen.

(4) A kollégiumi nevelés a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának figyelembevételével a helyi pedagógiai program szerint folyik.

(5) A kollégium munkarendjét úgy kell meghatározni, hogy alkalmazkodják a tanulói iskoláinak munkarendjéhez.”

4. A kollégiumi tevékenységrendszer főbb elvei

4.1. A tanulók életrendjének pedagógiai elvei

- Egészséges életmód, életritmus kialakítása.
- Az iskolai életrend figyelembe vétele.
- Szülői elvárások figyelembe vétele.
- Egyéni és közösségi érdekek összehangolása.
- Munka, aktív pihenés és regenerálódás egyensúlyának biztosítása.

4.2. A tanulók tanulásának pedagógiai elvei

- A tanulás a tanuló kötelessége.
- A tanulás feltételeinek megteremtése a pedagógus kötelessége.
- Egyéni adottságok és igények figyelembe vétele.
- Az iskolák elvárásainak szem előtt tartása.

4.3. A tanulók szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

- Szükséges a szabadidő biztosítása.
- Minden tanuló érdeklődése felkelthető.
- Programok szervezésénél elsődlegesek a tanulói igények és a hagyományok.

4.4. A tanulók fejlődését elősegítő tevékenység elvei

- Önállóság kialakítása.
- Együttműködési képesség kialakítása.
- Önismeret segítése.
- Életen át tartó tanulásra való felkészítés.

4.5. A tanulók tehetséggondozását elősegítő tevékenység elvei

- Segítség a tehetségek megtalálásában, kibontakoztatásában.
- Tudatos önfejlődés segítése.
- Ingergazdag környezet teremtése.
- Segítő pedagógus szerep vállalása.

4.6. A tanulók felzárkóztatását elősegítő tevékenység elvei

- Különböző tanulási technikák alkalmazása.
- Motiválás a felzárkóztatásra.
- A felzárkóztatás hatékonyabb kisebb csoportokban (akár párokban).
- Fontos a személyes motiváció.
- Figyelembe kell venni az egyéni képességeket.

4.7. A tanulók pályaválasztását elősegítő tevékenység elvei

- Saját képességek megismerése / önismeret.
- Pontos információk megszerzése.
- Belső motiváció felkeltése.
- Hiteles minták nyújtása.

4.8. A tanulók önálló életkezdését elősegítő tevékenység elvei

- Fontos a sokoldalúság.
- Törekvés a gyakorlatias szemléletmód kialakítására.
- Férfi, női szerepek ismerete fontos.

4.9. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve

- Felzárkóztatás:
- A kollégium feladata a tanulók képességeinek megismerése, kibontakoztatásuk elősegítése. Támogatja a tanulásban elmaradt tanulókat, biztosítja annak segítségét, hogy eredményesen végezhesék el tanulmányaikat.
A felzárkóztatáshoz fontos:
  - a motiváció kialakítása,

- a lemaradás mértékének megállapítása,
- a megfelelő tanulási technika megtanítása
- Tehetséggondozás: A kollégium segíti a tehetséges tanulók továbbfejlődését, tudásuk bővítését. Lényeges elem e tevékenységben a kiválasztás, majd a megfelelő szervezeti forma (szakkör, egyéni segítségnyújtás, csoportok alakítása) biztosítása ezen tanulók számára. A tehetséggondozás terén külön figyelmet kell szentelni az egyéni képességeknek és érdeklődési köröknek. Lehetőség szerint segíteni, motiválni kell a tehetséges tanulókat versenyeken való megmérettetésre, az iskolával közösen, vagy akár önállóan, kollégiumi szinten is.
- Társadalmi beilleszkedésük segítése:
- A kollégium fokozott hangsúlyt fektet a közösségi normák és minták közvetítésére és a szociális készségek fejlesztésére. Segíti a közösségi élet szabályainak megismerését, felkészíti a fiatalokat a családi életre. Célunk, hogy a minél pontosabb önismeret és az önállóság kialakítása által sajátítsák el a diákok az együttműködés, az együttélés szabályrendszerét.

5. A KOLLÉGIUMI NEVELÉS FELADATAI

5.1. A tanulás tanítása

A kollégiumi nevelés feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása. Ennek érdekében a kollégium lehetőséget biztosít az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Ezzel fejleszti a kreativitást, erősíti a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül. Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést. A kollégiumnak gondot kell fordítania arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulóban, mindennapi életük részévé váljon a tanulás. A tanulás tanítása, az ismeretszerzést elősegítő beállítódások kialakítása hatással lesz a tanulók egész felnőtt életére, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

5.2. Az erkölcsi nevelés

A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira. A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi nevelőtanárok példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység, mások tulajdonának tiszteletben tartása.

5.3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégium, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segítse elő a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományaink megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják

azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját.

5.4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumi nevelés elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a kollégiumi diák-önkormányzati rendszer.

5.5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása; elő kell segíteni a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését; hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

5.6. A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégium kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. Ez segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a tanulók családi életében felmerülő konfliktusok kezeléséről.

5.7. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönözze a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához. Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

5.8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

5.9. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanulónak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A kollégiumi nevelés során fel kell készíteni a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

5.10. Pályaorientáció

A kollégiumnak – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A kollégium – a kollégium pedagógiai munkájával kapcsolatban álló iskolákkal együttműködve – valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

5.11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A kollégiumnak – a bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan – segíteni kell, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát. A kollégium a diák-önkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

5.12. Médiatudatosságra nevelés

Fontos, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, kritikai beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal ismertetni kell a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

6. SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK INTÉZMÉNYÜNKBEN

6.1. A személyiségfejlesztés módszerei

- A személyiségfejlesztés egyik alapkérdése, hogy a gyermekekkel elfogadtassuk az eszményeket, értékes példákat, magatartásformákat és az azokhoz való alkalmazkodást. De segítenünk kell saját egyéniségük kialakulását is. A személyiség általános jellemzői és az egyéniséget biztosító tulajdonságai egyszerre fejlődnek, egymásra kölcsönösen hatva változnak.
- A megfelelő közösségi magatartás normáinak megismertetése, elsajátíttatása, betartatása (Házirend, Napirend).
- Minden gyermeket egyéni képességének megfelelően kell megítélni. Feladatunk olyan követelmények támasztása, melyek során minden gyermekünk személyiségének megfelelően tud sajátosat, kiemelkedőt tenni.
- Tanulóink éntudatának alakítása. Meg kell találni helyüket a családban, iskolai, kollégiumi közösségben.
- Nevelőmunkánkban fontos feladatnak tartjuk, hogy a gyermek megismerje az alapvető emberi értékeket, azokat magáévá tegye, azok szerint éljen. E téren is fontos a pedagógus példamutatása.
- Adott esetben igényeljünk segítséget megfelelő szakembertől.

6.2. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos módszerek, eszközök

- Kisebb közösségek szervezése – csoportközösség, szilenciumi közösség – életkori sajátosságok figyelembevételével.
- A kollégium belső rendjének elsajátítása, betartása.
- Tanár-diák viszony, egymás megbecsülése, tisztelete.
- Házirend betartása.
- A kialakult közösségi normák tiszteletben tartása.
- Közösségi programokban való aktív részvétel.
- Diákönkormányzat munkájának segítése.

7. A KOLLÉGIUMI TEVÉKENYSÉGEK SZERKEZETE

A kollégium - igazodva a Kt. rendelkezéseire - a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket - annak céljától és jellegétől függően - kollégiumi programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi. Külön figyelmet fordít a nemzeti és etnikai sajátosságokra a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni szükségleteire, illetve a kiemelkedő képességekkel, tehetséggel rendelkező tanulóakra. A kollégium a foglalkozások formáját és tartalmát úgy határozza meg, hogy azok hozzájáruljanak a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségük gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez, a közösség fejlődéséhez.

Az általunk meghatározott feladatok végrehajtása érdekében olyan változatos, fejlesztő hatású tevékenységeket szervezünk, melyek között minden gyermek megtalálja a kedvére való elfoglaltságot. Céljaink elérése érdekében ingergazdag környezetet kell teremtenünk, melyben a kollégium egész tevékenysége, időstruktúrája az egyénileg és szabadon választható tevékenységek minél gazdagabb skáláját tartalmazza. Természetesen mindezt differenciált módon kell meghatározni, figyelembe véve a tanulók egyéni adottságait, érdeklődési körüket, életkorukat, stb. Fontos olyan szervezeti és módszertani megoldások alkalmazása, amelyek

elősegítik, hogy a gyermekek elsajátítsák az eredményes társadalmi beilleszkedéshez szükséges képességeket, illetve az adott iskolatípus követelményeinek megfeleljen.

8. A KOLLÉGIUMI FOGLALKOZÁSOK

8.1. A kollégium által biztosított foglalkozások

A tanuló:

- Hétfőtől csütörtökig napi 3 órában köteles részt venni felkészítő, illetve egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozásokon. (A foglalkozások alól felmentést kaphat a Házirendben szabályozott módon.)
- Heti 1 órában a kollégium által biztosított és a kínálatból általa választott szabadidős foglalkozásokon vehet részt.

(A foglalkozások időtartama: 45 perc.)

8.2. Felkészítő foglalkozások

Rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás /szilencium/

- Szilenciumi csoportok szervezése az életkori sajátosságoknak megfelelő beosztásban.
- Tanulási idő beosztása a hetirendnek megfelelően.
- A napi felkészülés megszervezése, kikérdezés, ellenőrzés, segítségnyújtás.
- Nyugodt felkészülést biztosító rendszer kialakítása.
- Folyamatos segítség és ellenőrzés.
- A szilenciumi foglalkozások vezetésében a nevelőtanárok módszertani szabadsággal rendelkeznek.
- Az alsóbb osztályosok és az önálló tanulásra képtelen gyermekek frontálisan a nevelő irányításával dolgoznak.
- A felsőbb évfolyamokban lehetőség van önálló tanulásszervezésre.

Differenciált képességfejlesztő foglalkozás /korrepetálás, felzárkóztatás, tehetséggondozás/

Tanulmányi munka számonkérése kapcsán tapasztalt hiányosságok alapján folyamatosan végezzünk korrepetálást.

Előzetes felmérésen alapuló, differenciált képességfejlesztő, tehetséggondozó foglalkozás, a valamilyen okból lemaradt tanulók felzárkóztatása, a kiemelkedő képességű tanulók gyorsabb haladásának, a sajátos érdeklődésű tanulók foglalkoztatásának biztosítása.

Felzárkóztatás:

- Feladatunk a lemaradás okainak feltárása, a fejlesztés megtervezése, a módszerek megválasztása az előrehaladás, az eredményesség nyomán követése.
- A hátrányos helyzetű tanulók tanulmányi munkájának segítése.
- Valamely tantárgyból lemaradt tanulók szintre hozása, felzárkóztatása.
- Tehetséggondozás:
- A kiemelkedő képességekkel, kiváló tanulmányi eredménnyel vagy tantárgyi érdeklődéssel rendelkező diákok felkutatása, segítségük egyénileg vagy csoportosan képességeik kibontakoztatásában, versenyre való felkészülésükben, lehetőségek keresésében, egyéni céljaik megvalósításában.

Ismeretbővítő foglalkozások

- Az ismeretek bővítése és a pályaválasztás érdekében szervezett foglalkozások.
- Kiemelkedő képességű tanulók fejlesztésére, a gyorsabb és eredményesebb előrehaladás biztosítása érdekében, a csoportos foglalkozásokon túl a megfelelő egyéni, vagy csoportos foglalkozásokon kerül sor.

- Pályázatokon való részvétel segítése.
- Reális énkép és önértékelés segítése.
- Önképzés segítése.

Tematikus csoportfoglalkozás

Kollégiumi nevelés országos alapprogramjában meghatározottak szerint.

Témakörök:

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

A csoportvezető nevelők tanmeneteikben megtervezik éves szinten az egyes témákra fordított óraszámokat, az alapprogram irányadásait szem előtt tartva.

8.3. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások

Csoportvezetői foglalkozás

A csoportvezetői foglalkozások (általános csoportfoglalkozások) az egyéni és közösségi fejlesztést valósítják meg.

Kollégiumi diákönkormányzat működésének támogatása, diákfórumok

A köznevelési törvény meghatározza a kollégiumi diákönkormányzat létrehozását, annak jogosítványait. A diákönkormányzat munkáját a nevelőtestület megbízott tagja segíti. Évente 1 alkalommal diákközgyűlést tart.

Feladatai:

- Az érdeklődés felkeltése a diákönkormányzatba való jelöltetés érdekében.
- A kollégisták egyre bővülő köre vegyen részt a különböző programok szervezésében, lebonyolításában a DÖK irányításával.
- A kollégisták hatékonyabban végezzék saját környezetük rendben tartását.
- A diákok kötelességeinek megismerése, jogaik ismeretében a jogok érvényesítése, a diákok érdekképviselésének ellátása.
- Döntési jogköre van, egyetértési jogot gyakorolhat, javaslattevő jogával élhet a saját működési szabályzatában meghatározottak alapján a törvényi előírásoknak megfelelően.

Havonként legalább egy foglalkozás a diákönkormányzatot segítő nevelő irányításával. Kollégiumi gyűlések, kisebb közösségek szerinti megbeszélések, kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások.

A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások

Ezek a foglalkozásokon a tanulók feltárhatják egyéni problémáikat, ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére.

Egyéni problémák, beilleszkedési nehézségek megoldása.

A tanuló és közvetlen környezetének megismerése, napi feladatok, iskolai örömök, kudarcok, családi élmények, gondok megbeszélése.

Speciális nevelési problémák megbeszélése.

Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos kérdések.

8.4. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások

- Egészséges és kulturált életmódra nevelés, az önellátás képességének fejlesztése, a diáksport, a természeti környezet megóvása, ápolása.
- A gyermekek és ifjak irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességeinek, kreativitásának, multikulturális érdeklődésük és toleranciájuk fejlesztése.
- Pályaorientációs foglalkozások.
- A kollégisták igényéhez és lehetőségeihez igazodó, a pedagógiai program alapelveivel összhangban lévő öntevékeny diákkörök működtetése.

A nevelők felkészültségének és a tanulók érdeklődésének megfelelően különböző foglalkozások szervezhetők. Ezek a foglalkozások lehetőséget adnak a korszerű tanulásszervezés alkotószellemű megvalósítására.

Kulturális jellegű elfoglaltságok:

- könyvtári munka,
- színházba járás,
- kiállítások, hangversenyek látogatása,
- kisközösségi családias rendezvények (pl. születésnap),
- művészeti (hobby) körök,
- rádióműsor szerkesztés,
- a drámatagozatosok fellépései a kollégista társak előtt,
- a kollégiumi nagy rendezvényeken való részvétel (Terney Napok, Mikulás, karácsony, farsang)

Ismeretterjesztő előadások

A tanulók érdeklődése alapján, igény szerint.

Sportolási tevékenységek

- különböző labdajátékok edzései (leány – fiú foci, leány – fiú kosárlabda, leány kézilabda; felkészülés a testvér-kollégiumok sporttalálkozóira és a mi Mozdulj! sportnapunkra),
- kívánság szerint sportesemények a kollégiumban,
- ping-pong, méta, evezés, stb.,
- testépítés a kondi-szobában.

Hasznos tevékenység a kollégiumért

- körletrendezés,
- a kollégiumi belső környezet szépítése,
- a rendezvényeken szervező, segítő munka.

8.5. Téma napok, témahetek, projektek

A kollégiumi éves munkatervben meghatározottak szerint.

8.6.A pedagógiai felügyelet

A kollégium – szervezeti egységként egy pedagógus közreműködésével (a továbbiakban: ügyeletes nevelőtanár) – gondoskodik a foglalkozáson nem tartózkodó tanulók pedagógiai felügyeletéről, a kollégiumi élet szervezéséről.

A kollégium zavarmentes működésének biztosítása céljából a pedagógiai felügyeletet ellátó ügyeletes nevelőtanár:

- a) visszatérő rendszerű ellenőrzést folytat a külső és belső biztonsági rendszabályok, a balesetvédelmi előírások betartása, az egyéni és közösségi tulajdon védelme, a megelőzés érdekében,
- b) folyamatos jelenlétével biztosítja a házirend betartását, különös tekintettel az együttélési normák, a személyiségvédelem, a diákok önrendelkezési jogának érvényesülésére,
- c) időszakos ellenőrzést folytat az egyéni és közösségi rend fenntartása, a tisztasági és az egészségvédelmi szabályok teljesítése céljából

A pedagógiai felügyelet átadásakor az ügyeletes nevelőtanárok között – dokumentált – információcserére kell sort keríteni.

A kollégiumi élet szervezése során a kollégium vezetőjének a feladata:

- a) a napirend szerinti tevékenységek, így az ébresztő, a takarodó, az étkeztetés megszervezése, felügyelete, ellenőrzése,
- b) a tanulói nyilvántartások, különösen a betegség, távollét, kimenő, engedélyek folyamatos vezetése,
- c) a közös helyiségek és közösségi eszközök használatának, az öntevékeny diákkörök tevékenységének a felügyelete,
- d) a felmerülő egyéni problémák kezelése, ennek részeként az ügyeletes nevelőtanári intézkedés, továbbá információtovábbítás a csoportvezető nevelőtanárnak.

9. A NEVELÉSI ESZKÖZRENDSZER A KOLLÉGIUMI NEVELÉSBEN

„Nevelési eszközrendszernek a nevelési-oktatási-képzési értékek, célok megközelítéséhez, a követelmények, a tevékenységek megvalósításához használható nevelési eszközök, módszerek, eljárások, fogások, valamint az objektív felszerelési feltételek együttesét nevezzük.”

/Dr. Simon István: A kollégium pedagógiai programja/

9.1. Nevelési módszerek a kollégiumi munkában

A kollégiumi nevelés célja legfőképp a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres élet pályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.

A kollégium – céljai elérése érdekében – diákközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki, melynek főbb alapelvei:

- a) az alapvető erkölcsi normák érvényesítése
- b) a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése;
- c) a tanulók és közösségeik iránti felelősség, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség
- d) az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése;
- e) a nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
- f) szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
- g) az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók szükségleteinek figyelembevétele;
- h) építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységére, önszerveződő képességére; i) az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása; j) a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés;
- k) a nemzetiségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

A nevelési módszerek a célok megvalósítása érdekében alkalmazott nevelési eljárások együttese.

A pedagógusok módszertani szabadságának biztosítása mellett fontosnak tartunk rögzíteni néhány általánosan érvényes módszert, szemléletet, melyet a kollégiumi nevelőmunkánk során elengedhetetlennek tartunk.

- személyes példamutatás – több időt tölt a gyermek a kollégiumban, mint otthon;
- megfelelő követelményrendszer, következetesség;
- szoktatás és gyakoroltatás – közösségi együttélés szabályainak megtanulása és elfogadása;
- eszménykép állítása – történelmi és irodalmi nagyjaink példája;
- meggyőzés, tudatosítás – a kollégiumi együttélési normák elfogadásának és megtartásának tudatosítása;
- egyénre, csoportra, közösségre való közvetett ráhatás – kölcsönös kapcsolatok a csoportközösségek és egyes tagjai között, diákönkormányzat;
- ellenőrzés és értékelés – készségek, képességek szintje, önértékelés, diákönkormányzat működtetése;
- jutalmazás és büntetés;
- egyéni nevelés, egyéni bánásmód – a tanuló személyiségének minél alaposabb megismerése;
- egymás iránt érzett felelősség kialakítása, fejlesztése;
- nevelés a közösségben, a közösség által;
- az egyén helye a csoportban, beilleszkedése, egymás elfogadása;
- kapcsolatteremtő képesség kialakítása, fejlesztése;
- alkalmazkodási képesség fontossága;
- a másság elfogadása.

10. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK - EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI TERV

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönözzé a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes

életmódminta kiválasztásához. Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

10.1.1. Egészségfejlesztés okai és céljai

A Terney Béla Kollégium mindig is szem előtt tartotta az egészséges életmódra nevelést és az egészségfejlesztést, melyet sok esetben szakemberek bevonásával végzett, s melyekkel kapcsolatosan külső források bevonásának lehetőségét is folyamatosan keresi. Ennek a szakmai munkának alapvetően részét képezi a tanulók szemléletformálása, hiszen a korosztályt ösztönözni kell a mozgásra, a helyes táplálkozásra, a kisebb lelki problémák kezelésére, ezek módszereinek megismerésére, s ezen felül be kell vezetni a diákokat a baleseteknél történő helyzetfelismerésbe, az esetleges elsősegélynyújtásba.

Mindenkinek feladata saját testi-lelki épségének, egészségének megőrzése, ez azonban nemcsak elméleti, hanem gyakorlati szinten is meg kell, hogy történjék, melynek alternatív lehetőségeit a kollégiumnak is feladata felvállalni a család és a középiskola mellett. Ezen felül fontos feladat a káros függőségek kialakulásának megelőzése, illetve már meglévő függőségek esetén a leszokásban való segítségnyújtás.

Az intézmény ezen törekvéseit az is indokoltá teszi, hogy hazánk az Európai Unió tagországok között elég rossz helyet foglal el a különböző egészségügyi mutatók, születés utáni várható élettartam és a krónikus megbetegedések tekintetében. Ez a tény is indokolja, hogy már az iskolai évek alatt komolyan foglalkozni kell az egészségre neveléssel, prevencióval, szemléletformálással, mely oktató-nevelő munkát végző intézményként feladatunk.

Az egészségre nevelés és a prevenció stratégia és részfeladatok meghatározása nélkül azonban nem folytatható hatékonyan, így elsődleges feladatunk volt azoknak a területeknek a meghatározása, amelyekre mindenképpen oda kívánunk figyelni tevékenységünk során. Ezen felül szükséges meghatározni az egyes szakterületeken alkalmazandó módszereket is. Ezek alapján az irányelvek alapján folytatjuk tevékenységünket a területen, alkalmazkodva a mindig változó kihívásokhoz, lehetőségekhez. Az irányelvek, módszerek meghatározása lehetőséget ad számunkra az irányított, kontrollált és mérhető egészségfejlesztésre, és szükség esetén stratégiánk egyes elemeinek módosítására.

10.1.2. Rövid és hosszú távú célok

A kollégiumi egészségfejlesztés és egészségre nevelésnek rövid és hosszú távú céljai is vannak. Rövidtávú céljaink között szerepel, hogy a tanulók megismerjék az egészséges életmód, testi-lelki egészség alapvető elveit, a serdülőkorral járó biológiai, pszichológiai és szociológiai változásokat, egészségkárosító szokások veszélyeit.

A hosszú távú célok között szerepel, hogy az intézmény is segítséget nyújtson a fiataloknak az önálló étellel együtt járó egészségügyi és egészséges életmódbeli kérdések saját életvitelükben történő megvalósítására, az egészségtudatos magatartás gyakorlati elsajátítására, valamint saját értékrendjükbe történő beépítésére.

10.2. Egészségfejlesztés területei

A kollégiumi egészségnevelésnek elő kell segítenie, hogy a diákok megfelelő ismeretet kaphassanak és a megfelelő helyen kezeljék az egészséggel összefüggő kérdéseket, és életükben a gyakorlatban is felhasználják a tanultakat.

Intézményünk a hazai gyakorlat és a helyi szükségletek figyelembe vétele mellett 10 szakterületet határozott meg, melyet kiemelten kíván kezelni az egészségre nevelés, egészségfejlesztés és prevenció területén.

Egészségfejlesztés területei:

2. 1. Mozgás, sport
2. 2. Egészséges testtartás és mozgásszervi megbetegedések
2. 3. Egészséges táplálkozás
2. 4. Személyi higiénia
2. 5. Káros függőségek kialakulásának megelőzése (Drogprevenció)
2. 6. Egészséges párkapcsolat és a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
2. 7. Lelki egészség
2. 8. Balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás alapismeretek
2. 9. Véradás
2. 10. Szűrővizsgálatok

10.2.1. Mozgás, sport

Intézményünk - felismerve azt a tényt, hogy a mozgás szerves részét képezi az egészséges életmódnak és az egészségre nevelésnek - napi szinten lehetőséget biztosít a diákok mozgására, amelyet szervezett keretek között sportfoglalkozásokkal és sportnapokkal valósít meg, de emellett lehetőség van szabadidős sportfoglalkozásokra is. Mindezek mellett támogatjuk és elősegítjük a sportversenyeken való részvételt, amelyeknek aktív szervezői is vagyunk kollégiumi rendezvények keretében.

Az életkori sajátosságokhoz igazodva lehetőséget biztosítunk csoport- és kollégiumi szintű sporttevékenységre, amely főként a foci, a kosárlabda, a ping-pong és a futás edzési formákban valósul meg, de mindezek mellett lehetőség van tornatermi fitness tevékenységre is, melynek helyszínét a kollégiumi konditerem biztosítja. Kollégiumunkban mindennap lehetőség nyílik sportolásra tanári felügyelettel, s támogatjuk tehetséges sportoló diákjaink versenyeztetését.

A témakör főbb területei:

- sporszakkör
- sportnap
- szabadidős tevékenység

10.2.2. Egészséges testtartás és mozgásszervi megbetegedések

Már gyermekkorban is fontos a helyes testtartás, hiszen a túlsúly mellett a hanyag testtartás is gerincbetegséget okozhat. Serdülőkorban átalakul a fiatalok testalkata, hirtelen megnyúlik ugyanis a testmagasság, s ebben az életszakaszban kifejezetten fontossá válik a helyes testtartás a későbbi gerincproblémák, hát- és derékfájdalmak elkerülése érdekében.

A sport külön megpróbáltatást jelent gerincünk és mozgásszervrendszerünk számára, ezért a hétköznapi testtartás mellett a sportok esetében is fontos a helyes testtartás, illetve a szakszerű bemelegítés.

A témakör főbb területei:

- helyes testtartás
- szakszerű bemelegítés
- mozgásszervrendszerünk karbantartása

10.2.3. Egészséges táplálkozás

Az egészséges táplálkozás alapvető kérdései, hogy mit, mikor, mennyit és hogyan fogyasztunk. A táplálkozás alapvető szükségletünk, de fontos a szervezet számára nélkülözhetetlen anyagok megfelelő mennyiségű bevitele, hiszen ezek segítik elő energiaszükségletünket és egészségünket. Ezért már serdülőkorban is nélkülözhetetlen az ehhez szükséges ismeretek elsajátítása és gyakorlati megvalósítása.

A témakör főbb területei:

- alapvető élelmiszerek, tápanyagok
- zsírok, édességek, só és erős fűszerek káros hatásai
- túlzott kalóriabevitel és megbetegedések
- alultápláltság
- vitamin- és fehérjeszükséglet
- megfelelő mennyiségű víz fogyasztása
- étkezések száma, aránya és ideje
- helyes, változatos étrend
- táplálkozás módja, káros szokások

10.2.4. Személyi higiénia

A közösségi élet alapvető szabályai közé tartozik a személyi higiénia fokozott figyelemmel kísérése születésünktől kezdve. A családjuktól távol élő középiskolás diákok számára ez külön tanulási folyamatot jelenthet egyes esetekben, hiszen a szülő napi szinten nem tud odafigyelni a diákok ezen szokásaira. Az együttélés szabályai közé tartozik azonban az öltözködés, a tisztálkodás, a közvetlen környezet rendben tartásának kérdése, melyben segítséget a nevelők irányítása, tanácsadása mellett a diáktársak jelentenek.

A témakör főbb területei:

- egészséges, kulturált környezet
- tisztálkodás, testápolás
- ruházat tisztán tartása
- higiénés eszközök helyes használata
- rendszeres tisztálkodás
- helyes fogápolás

10.2.5. Káros függőséges kialakulásának megelőzése (Drogprevenció)

Magyarországon, így Szentesen is egyre nagyobb arányban vannak jelen a különböző drogok, köztük a sokszor ismeretlen összetételű úgynevezett dizájner drogok, illetve alkoholok iránti függőség. A kábítószer-használat már nem csupán a nagyvárosokban elterjedt és nemcsak ott jelent egyre nagyobb problémát, hanem előtérbe került a kisebb városokban és falvakban is.

A középiskolás korosztály egynegyede, a 12-13 évesek 4,4 százaléka már kipróbált valamilyen kábítószerrel. A drogfogyasztás mellett az is elmondható, hogy a fiatalok ötöde havonta többször

fogyaszt alkoholt, s legalább egyszer részeg, valamint az, hogy a 12-18 év közöttiek több mint 25 százaléka rendszeresen dohányzik.

Egyre inkább elterjedtek tehát a különböző szenvedélybetegségek, melyek kezelésében és legyőzésében szakemberek segítségére van szükség. Ehhez Szentesen az Addiktológiai gondozó és Drogambulancia elnevezésű egészségügyi szolgáltató nyújt segítséget.

Lényeges jelentősége van azonban a témakörben a prevenciónak és a probléma felismerésnek, így ezt a témát semmiképpen sem hagyhatjuk ki egy a középiskolások ismereteinek fejlesztését célkeresztbe vevő egészségfejlesztési és egészségmegőrzési programból.

A fiataloknál fontos a prevenció időben történő elkezdése, hangsúlyos, hogy a serdülő a teljes valóságot hallja, mégpedig hiteles beszámolóban, amelyben nemcsak a tiltást hangsúlyozzák!

Ennek megvalósításaként a témában előadások megszervezését tekintjük feladatoknak, melyekbe szakembereket vonunk be, de a diákok korábban függőséggel küzdő személyek életén keresztül is megismerhetik a drogok káros hatásait. Ezek az előadások nemcsak a szenvedélybetegségeket ismertetik meg, hanem azokat a jeleket is, amely a diákoknak és a nevelőknek egyaránt segítséget jelentenek a veszély felismerésében.

Egy 2007-ben és 2010-ben megjelent szentesi felmérés szerint a drogprevenció legfontosabb helyszíne nem az iskola, hanem a család. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a nevelési-oktatási intézmények kivonulhatnak a feladatvállalásból. Az otthon látott és hallott modellek mérvadók a fiatalok számára, a tanárok felelőssége pedig a droghasználat időben történő felismerésében is jelentős. A kollégium pedig hétköznapi családfunkciót lát el, s mindemellett oktatási feladatokat is teljesít. Tehát feladatvállalási kötelezettségünk kettős: „szülőként” és nevelőként is fel kell vállalnunk a problémában való segítségnyújtást!

A témakör főbb területei:

- dohányzás
- alkoholizmus
- kábítószeres
- bulimia és anorexia
- infokommunikációs eszközök veszélyei
- egykori szenvedélybetegek társadalmi beilleszkedése

10.2.6. Egészséges párkapcsolat és a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben

A középiskolai évek alatt válnak általában aktívvá a diákok párkapcsolati téren, mely szexuális- és szexuáletikai kérdéseket is felvet ebben az életkorban, hiszen egyáltalán nem mellékes, hogy ebben a témakörben hogyan szocializálódik a fiatal. Ezekben az években mennek először a nők nőgyógyászati vizsgálatra, felmerül sok esetben a fogamzásgátlás kérdése, mellyel kapcsolatban érdemes szakértők segítségére támaszkodni az oktatási-nevelési intézményeknek. Mindezek mellett a témakör lelki vonatkozásai sem mellékesek, így a szexuáletikai kérdések taglalása, átbeszélése is feladat mind a csoportfoglalkozások során, egyes esetekben pedig egyéni foglalkozások keretében is.

Intézményünkben tapasztalat, hogy a szűréseknél és a felvilágosító előadásokon a lányok sokkal bátrabban mernek kérdezni, s utána hosszan megvitatják a hallottakat. Élénken érdeklődnek a különböző nemiséggel kapcsolatos dolgok iránt, és kevésbé szégyellősek, ha

egymás között tehetik ezt meg. A hallottakról felvilágosítják párjukat. A fiúk körében is pozitívak eddigi tapasztalataink a felvilágosító előadásokkal kapcsolatban, s sok esetben ők is átgondolják a szűrések kérdéskörét és élnek a szűrés lehetőségével, illetve felelősséget vállalva párjukat elkísérik egészségügyi vizsgálatra.

A témakör főbb területei:

- szexuáletikai kérdések
- partnerkapcsolatok típusai
- nőgyógyászati és urológiai kérdések
- fogamzásgátlás és családtervezés
- gyermekvállalás alapvető feltételeit
- a család

10.2.7. Lelki egészség

A szocializálódási folyamat a személyiségfejlődés egyik kikerülhetetlen tényezője, hiszen az ember születésétől haláláig folyamatosan hatással vannak személyiségünk alakulására a minket érő történések, s azok sokszor ösztönös feldolgozása. A személyiségfejlődés szempontjából döntő életszakasz a serdülőkor, mely jellemzi azt a korosztályt, amellyel foglalkozunk.

Ebben az életkorban nehéz szerephez jutnak a felnőttek, s a család. Különösen speciális a helyzete a kollégista diákoknak, hiszen számukra gyakorlatilag 2 család létezik. Az egyik, az igazi család, amelynek tagjaival általában csupán hétfvégén és a szünetek alkalmával találkozik a serdülő kamasz, a másik pedig a kollégium diák- és tanárközössége, amely a középiskolai problémák megoldásában, a szabadidő hasznos eltöltésében és egyfajta menedék funkcióban jut szerephez, de egyben a konfliktusok forrását is jelentheti.

A kollégiumi közösségi jelenti a háttérét azoknak az ifjúkori válságszindrómáknak, amelyek oly jellemzőek ebben az életkorban, hiszen megjelennek a kiélezett családi konfliktusok, a tanulási és pályakezdési nehézségek, felszínre tör a társas kapcsolatok átalakulása és általában ilyenkor kezdődik el a szexuális élet.

14-20 éves kor között például széttöredezik a gyermekkorban megszilárdult énkép, szorongás és depresszió szőheti át a hétköznapi történéseket, fokozódhat az indulati előntöttség, a társas és párkapcsolati tapasztalatok a magány élményével is megismertetik a fiatalot, melyet csak fokoz az otthoni környezettől való távolság.

Az előbb említett átalakulási folyamatokban a kollégisták számára nagy segítséget jelentenek a nevelők, lelkigondozók és más szakemberek, akik segítenek számukra a konfliktusok feldolgozásában, az egészséges énkép kialakulásában, a pályorientációban, a személyiségzavarok leküzdésében. Ebbe a segítő folyamatba nemcsak az intézményi szakemberek, hanem egyéb területekről érkező szakemberek is bekapcsolódnak aktív segítségnyújtással.

A lelki egészség megőrzésében lelkigondozó bevonása, egyéni- és csoportos foglalkozások jelentenek segítséget a diákok számára.

A témakör főbb területei:

- önismeret
- erkölcsi normák megalapozása

- kommunikáció fejlesztése
- konfliktuskezelés
- problémamegoldó technikák
- emocionális érzékenység

10.2.8. Balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás alapismeretek

Alapvető dolog, hogy minél korábbi életkorban alapvető balesetmegelőzési és elsősegélynyújtási ismereteket szerezzen a társadalom minden tagja, és hogy leküzdve szorongását azonnal jól reagáljon egy veszélyhelyzet esetén és értesítse a mentési szerveket. Az erre való felkészítés optimális esetben már megkezdődik az általános iskolában, majd folytatódik a középiskolai évek alatt. A képzésbe bekapcsolódhat a kollégium is szakemberek bevonásával.

A témakör főbb területei:

- helyzetfelismerés
- mentési szervek értesítése
- elsősegélynyújtás
- reanimáció

10.2.9. Véradás

Pótolhatatlan és mára teljesen biztonságos tett a véradás, egyszeri véradásunkkal 3 életet menthetünk meg. Ezeknek a tényeknek a felismertetése az intézmény feladata is, melynek tükrében kollégiumunk évente több alkalommal szervez hosszú ideje véradást. A példamutatásnak köszönhetően minden alkalommal újabb és újabb véradók kapcsolódnak be a véradásba, illetve mások szívesen nyújtják már visszatérő donorként karjukat embertársaik életben maradásának segítése érdekében.

Az intézmény véradó tevékenysége illeszkedik Szentes és térsége ezen a területen történő feladatvállalásába, hiszen a véradók száma környékünkön meghaladja az évi hatezret. Csongrád megye, illetve Szentes és környéke pedig éveken keresztül élen járt a véradásban.

A témakör főbb területei:

- a véradás nélkülözhetlensége
- véradás veszélyek nélkül
- betegségek kezelése

10.2.10. Szűrővizsgálatok

Minden betegséget sokkal könnyebb megelőzni, mint kezelni. Ezt már a kamaszok is tudják. Talán azzal is tisztában van a legtöbb gyerek, hogy a szűrés nem jár fájdalommal. Ennek ellenére nem szívesen mennek szűrésre.

Egy kollégiumban lakó diáknak még a távolság is nagy nehézséget okoz, hiszen ahhoz, hogy elmenjen a megszokott, gyermekkor óta ismert szakrendelőbe, több kilométert kellene vonatoznia vagy buszoznia. Az „idegen” városban pedig - ahol kollégistaként él – nincs bizalma elmenni a vizsgálatokra.

Ezek a lelki tényezők meghatározóak a középiskolás gyerekek számára.

Éppen ezért is fontos – természetesen az egészségügyi okok mellett -, hogy a szűrés „házhoz jöjjön”. A nevelőtanárok dolga nemcsak az, hogy megnyugtassák és rábeszéljék a diákokat a különböző szűrésekre, hanem hogy megpróbáljanak lehetőséget teremteni arra, hogy ezeken részt vehessenek.

A kollégiumokra fokozottan jellemző, hogy a felgyorsult életmód, a szülők távolléte miatt a gyerekek egészségtelenül étkeznek. Hiába a sok tanári intelem, rengeteg chipset, cukros üdítőt fogyasztanak az otthonról kapott zsebpénz révén. Nagyon sok az elhízott, túlsúlyos kamasz. Éppen ezért a magas vérnyomás egyre gyakoribb a diákoknál. Ez a betegség sokáig nem okoz tüneteket, és sokszor csak a szűrővizsgálatokon derül ki megléte. Ezért is fontos a kamaszkori vérnyomás, vércukorszint mérése és a rendszeres szűrés, orvosi vizsgálat.

Jellegzetes problémája a kamaszkornak a hanyag tartás is. A gyerekek gyorsan növekszenek, az izmok fejlődése ezt maradéktalanul nem mindig követi, sokan „púposan” tartják magukat, ami később, felnőtt korban súlyos problémákat okozhat. Ez mozgásszervi szűrővizsgálattal, tornával, tánccal megelőzhető.

Kiemelkedő terület a szemészeti vizsgálat is fiatal korban, hiszen az internet és az okostelefonok világában a kamaszok szeme állandó veszélynek, károsodásnak van kitéve. Sokszor órákig ülnek a gépek, tabletek előtt, s hunyorogva nézik a képernyőt. Közös szemészeti szűrésen sokkal elfogadóbbak az iránt, ha szemüveget, látáskorrekciót javasolnak nekik, vagy ha elhúzódó szempanaszai miatt különböző szemcseppeket, gyógyszereket kapnak.

A rendszeres szűrések mellett tehát nagyon fontosak az előadások is, hiszen a kamaszgyerek csak akkor megy orvoshoz, ha „ráparancsolnak” a felnőttek, vagy megértetik velük az orvosi vizsgálat elkerülhetetlenségét, fontosságát. A fiatalok sokszor nem érzik a veszélyt, energikusak és azt gondolják, hogy nem érheti őket baj. Pedig a betegségek megelőzésében az előadásoknak is nagyon fontos szerepe van, nemcsak a szűréseknek. A legtöbb kamasz azt hiszi, hogy „minden tud”. Ez természetes életkori sajátosság. Azonban csodálkoznak egy-egy felvilágosítást tartó szakember által mondottakra. Evidensnek tűnő dolgokra kérdeznek rá, mivel a kollégiumban már összeszoktak, megszokták társaik jelenlétét, ismerik egymást, így sokkal bátrabban mernek megnyilvánulni, kérdéseket megfogalmazni a szakemberek felé. Nemcsak érdeklődnek és kérdeznek, hanem a hallottakat hosszan meg is vitatják. S ezek az információk később többször visszaköszönek. Újra meg újra beszélnek róluk, egymásnak tanácsokat adnak, vagy a kollégiumban tanárként dolgozó felnőttek tanácsát, segítségét kérik.

A szűrőprogram részállomásai eddigi tapasztalatainkon, köztük korábban városi szűrőprogramot szervező kollégánk tapasztalatain alapulnak. A szűrőprogram részeit az életkori sajátosságokra tekintettel terveztük meg. A szűrések között helyben megszervezhető szűrővizsgálatokat preferál elsősorban intézményünk.

A témakör főbb területei:

- mozgásszervi szűrés (lúdtalp, tartásvizsgálat)
- cardiovascularis szűrés (vércukor, koleszterin, vérzsír, vérnyomás, testtömegindex, húgysav, cukor rizikó teszt)
- bőrgyógyászati szűrés (kóros elváltozások fizikális vizsgálata)
- szemészeti szűrés (szemnyomás mérés, látásvizsgálat)
- fogászati- és szájüregi szűrés
- audiológiai vizsgálat

10.3. Az egészségfejlesztés módszerei és szinterei

A csoportfoglalkozások tematikus rendjében beépítetten szerepelnek tanórai keretek között az egészségfejlesztéssel és egészségre neveléssel foglalkozó témakörök évfolyamonkénti bontásban, egymásra építve.

Ezen felül rendszeresen hívunk előadókat intézményi szinten a különböző egészségügyi témákban, köztük például orvosokat, mentálhigiénés szakembereket vagy addiktológiai konzultánst.

Szükség esetén képzett lelkigondozó bevonásával segítünk egyéni- és csoportfoglalkozások keretében a konfliktuskezelésben és a problémamegoldásban. Rendszeresen szervezünk csoportépítő foglalkozásokat.

Alternatív napok keretén belül egészségnapot, szakmai- és sportnapot szervezünk amellet, hogy a sport is napi szinten be van építve órarendünkbe.

10.3.1. Kollégiumi foglalkozások

- Csoportfoglalkozások
- Egyéni foglalkozások
- Szakmai előadások - szakértők bevonásával
- Szakmai foglalkozások
- Szakkörök
- Sportfoglalkozások

10.3.2. Tanórán kívüli keretek

- Kollégiumi rendezvények
- Versenyeken való részvétel
- Projektek
- Pályázatok
- Témahetek
- Szűrővizsgálatok
- Vértanúságok
- Célzott prevenciós programok
-

11. KOLLÉGIUMUNK HAGYOMÁNYAI

11.1. Hagyományápolás

Intézményünk több évtizedes múltja tekint vissza, az így eltelt időszakban sok helyi sajátosság alakult ki, maradt fenn évről-évre. Kollégiumunk hagyományrendszerét a mindenkori nevelőtestület a diákönkormányzattal közösen alakította ki, felismerve azt a tényt, hogy csak az nevezhető hagyománynak egy közösség életében, amit a diákok elfogadnak, és időről-időre megismétlődik.

A hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat, a rendezvények időpontját valamint a szervezésért felelősöket az éves munkatervben határozzuk meg.

Hagyománnyá vált évente ismétlődő rendezvényeink

- Évnyitó Gólyatábor
- Megemlékezés az aradi vértanúkról

- Diák-közgyűlés
- Egészségnap
- Városismereti vetélkedő
- Megemlékezés október 23-ról
- Terney Napok
- Részvétel az ógyallai testvérkollégium által szervezett kulturális találkozón
- Mikulás est
- Karácsonyi ünnepség
- Megemlékezés a magyar kultúra napjáról
- Farsang
- Megemlékezés a kommunista diktatúra áldozatainak emléknapján
- Ünnepi megemlékezés március 15-éről
- Megemlékezés a holokauszt áldozatairól
- Részvétel az egri kulturális fesztiválon
- Ballagás, végzősök búcsúztatása
- Mozdulj! sporttalálkozó
- Megemlékezés a nemzeti összetartozás napja alkalmából

11.2. A kollégium hagyományai továbbfejlesztésének terve

Az immár jól bevált és működő hagyományos nagy és kisebb rendezvényeinket szeretnénk a jövőben még magasabb színvonalon megrendezni. Ehhez elengedhetetlen a pályázati tevékenység fejlesztése és a külső kapcsolatokban rejlő lehetőségek kiaknázása.

12. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM

A gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (gyermekvédelmi törvény) meghatározza a feladatokat.

A gyermek- és ifjúságvédelem minden gyermekre és ifjúra kiterjedő gondoskodás. A nem megfelelő szociális, gazdasági és egészségügyi körülmények között élő családok gyermekeinek egészséges testi-, lelki fejlődésére kiható tényezők összessége – pedagógiai, pszichológiai, szociális, egészségügyi, jogi területen. Növendékeink között egyre több olyan gyermek található, akik hátrányos helyzetűek, halmozottan hátrányos helyzetűek, veszélyeztetettek, nehezen nevelhetők, akik csonka, vagy mozaik családban nevelkednek, szülei munkanélküliek. Intézményünk felkarolja a bármilyen okból nehéz helyzetbe került családok gyermekeinek nevelését. A pedagógiai tevékenységünkkel szemben támasztott alapvető követelmény, hogy minden tanulóink részére biztosítsuk az egészséges fejlődésükhöz a feltételeket, azokat a lehetőségeket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a gyermek a képességeit, tehetségét kibontakoztathassa, leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak.

A köznevelési törvényből adódóan a tanulók jogait érvényesíteni kell – biztonságos és egészséges környezetben neveljék és oktassák, iskolai tanulmányi rendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák.

A tanuló személyiségi jogait tiszteletben kell tartani.

Alapvető követelmény, hogy a gyermek- és az ifjúságvédelmi munka megelőző (preventív) és javító jellegű legyen egyszerre. A gyermekek, a fiatalok veszélyeztetettségének, a problémák okainak felderítése és a feltárt nevelési hibák, a károsító hatások megelőzése a cél.

12.1. A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok

A pedagógus feladata, hogy a tanuló egyéni képességeinek, szociokulturális helyzetének ismeretében segítse a tanuló képességének kibontakoztatását, bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő gyermek, tanuló felzárkóztatását.

Kötelessége olyan ismeretanyag átadása, amelynek elsajátítása a gyermekek részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges.

Közreműködés a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében.

Feladatok:

- a veszélyeztetett, halmozottan hátrányos helyzetű, hátrányos helyzetű tanulók, SNI –s tanulók feltérképezése, nyilvántartása;
- segélyezéssel kapcsolatos ügyintézés;
- kapcsolattartás a gyermek lakóhelye szerint illetékes Gyermekjóléti Szolgálattal és a Gyámhivatallal;
- a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók figyelemmel kísérése, az iskolai osztályfőnökökkel szoros együttműködés;
- a veszélyeztető tényezők feltárása;
- a tanulók személyiségének fejlesztése, a megfelelő életszemlélet kialakítása, osztályfőnök – tanár-szülő együttműködésével;

12.2. A hátránykompenzáció érdekében végzendő feladatok

- Közreműködni a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- Szükség szerint a tanulóval kapcsolatos észrevételekről írásban tájékoztatni az illetékes Gyermekjóléti Szolgálatot, Gyámhivatalt.
- Biztosítani kell a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben levő gyermek, tanuló felzárkóztatását.
- A nevelőtanárnak észre kell vennie, ha a tanuló tanulmányi eredménye látszólag indokolatlanul leromlik. Fel kell figyelnie a családban jelentkező gondokra, problémákra. (Például a szülők anyagi helyzetének vagy a családi életnek a romlása.)
- Jeleznie kell a problémákat az intézményvezetőnek, valamint a kollégiumi és iskolai gyermekvédelmi felelősnek.
- Amennyiben intézményi keretek között nem lehet segítséget nyújtani, úgy értesíteni kell az illetékes Gyermekjóléti Szolgálatot.
- A kollégiumi munkának két lényeges eleme van ebben a kérdésben: a prevenció és a korrekció.
- Alaposan meg kell ismerni a kollégiumba felvett gyermekek, tanulók családi hátterét, figyelemmel kell kísérni azokat a családokat, amelyek anyagi helyzetük vagy más oknál fogva nem képesek egyedül eleget tenni a gyermekneveléssel kapcsolatos feladatoknak.
- Kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálattal; tanulóink egy része már a beiratkozáskor a Gyermekjóléti Szolgálat hálójában van, az ő esetükben rendszeresen informáljuk egymást a gyermekekkel kapcsolatos kérdésekről.
- Szociális támogatás igénylésében segítségnyújtást kérünk a gyermek lakóhelye szerinti önkormányzatnál.
- Együttműködés az iskolai gyermekvédelmi felelősökkel, családsegítő szolgálattal, családgondozóval, nevelési tanácsadóval, a tanulók lakóhelye szerint illetékes önkormányzatok gyermekvédelmi és gyámügyi feladatot ellátó osztályaival.

- Kiemelt figyelmet kell fordítani a védelembe vett gyermekekre.

13. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK ELLÁTÁSA

A nevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről a sajátos nevelési igényű gyermekekről így rendelkezik:

„47. § (1) A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

(2) A szülő választja ki a sajátos nevelési igényű tanuló számára megfelelő ellátást nyújtó nevelési-oktatási intézményt az illetékes szakértői bizottság szakértői véleménye alapján, a szülő és a gyermek igényeinek és lehetőségeinek figyelembevételével.

(7) Az enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos vagy pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű tanulót két gyermekként, a mozgásszervi, érzékszervi, középsúlyos értelmi fogyatékos, autizmus spektrum zavarral küzdő vagy halmozottan fogyatékos gyermeket, tanulót három gyermekként kell figyelembe venni az óvodai csoport, iskolai osztály, kollégiumi csoport létszámának számításánál, ha nevelés-oktatásuk a többi gyermekkel, tanulóval együtt történik.

(8) Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg.

(10) A sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló neveléséhez, oktatásához szükséges speciális szakképzettséggel rendelkező szakember utazó gyógypedagógusi hálózat útján is biztosítható. Az utazó gyógypedagógusi hálózat megszervezése és működtetése az állami intézményfenntartó központ feladata.”

A 2/2005. (III.1.) OM rendelet 2. számú melléklete alapján:

„1.6. A kollégiumot is magában foglaló intézmények pedagógiai programja

A sajátos nevelési igényű tanulók egy része többcélú - kollégiumot (diákotthont) is magába foglaló - gyógypedagógiai intézményben teljesíti tankötelezettségét. Az intézmények pedagógiai programját az Irányelvben megfogalmazott célok, tartalmak és feladatok, valamint a Kollégiumi nevelés alapprogramjának figyelembevételével kell elkészíteni.

A kollégiumi nevelőmunka a társadalmi beilleszkedéshez szükséges képességek fejlesztését szolgálja. Ennek során jelentős szerepet kap az egyéni bánásmód, a személyre szabott nevelési eljárások, az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységformák alkalmazása.”

13.1. Az integráció

Az *integráció* napjaink egyik nagy kihívása. A sajátos nevelési igényű gyermekek más gyermekekkel történő együttnevelése az integráció egyik formája. Az integrált kollégiumi nevelésben biztosítani kell a gyógypedagógiai megsegítést. A mindenkori gyógypedagógiai nevelés célja a sajátos nevelési igényű emberek társadalmi beilleszkedésének segítése.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – nevelése.

Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget. Siker-kritériumnak a tanulók beilleszkedése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető.

A kollégiumi nevelőmunka a társadalmi beilleszkedéshez szükséges képességek fejlesztését szolgálja. Ennek során jelentős szerepet kap az egyéni bánásmód, a személyre szabott nevelési eljárások, az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységformák alkalmazása.

13.2. A kollégiumi gyógypedagógiai foglalkozások célja

- a szocializációt segítő képességek (együttműködés, alkalmazkodás, normakövetés, önállóság, önellátás, önkifejezés, pozitív önértékelés) fejlesztése,
- az egyéni tanulási és ismeretszerzési technikák megtanulása, alkalmazása,
- az egészséges életmódra nevelés - a tanuló speciális igényeihez igazítva az egészség megőrzéséhez szükséges technikák, képességek megszerzése, megőrzése,
- a környezeti nevelés, az egyéni igények alapján a saját környezet megfelelő kialakítása,
- a szabadidős program, önkiszolgálás, munka, tehetséggondozás, felzárkóztatás, társas kapcsolatok, közösségi tevékenységek alkalmazása, amelyek a tanuló eredményes társadalmi beilleszkedését segítik elő.

13.3. A kollégiumi gyógypedagógiai foglalkozások feladatai

13.3.1. A szociális kompetencia fejlesztése

A szociális kompetencia gyarapítása a pozitív egyéni értékrend és a kreativitás növelésének segítése.

- Feladatunk a tanulók szociális képességeik fejlesztése, viselkedésüknek, magatartásuknak formálása a mind kevesebb konfliktussal járó társadalmi beilleszkedés érdekében,
- szabályok felismertetése, értelmezése, betartatása, a társadalmi viselkedési formák megismertetése,
- az általános emberi értékeknek, a társadalmi normáknak elsajátítása,
- feladatunk az élményszerű, pozitív minták felkínálása, személyes példamutatással, az antiszociális minták hatásának csökkentése, fékezése,
- ön- és környezetellátó- és védő technikák alkalmazása a környezettel való harmonikus együttműködés, komfortérzet megteremtése céljából,
- a család jelentőségének hangsúlyozása, felszínen tartása,
- törekvés a szociális hátrányok felszámolására,
- a világ és önmaga reális ismerete,
- verbális és nonverbális kommunikációs készség fejlesztése.

13.3.2. A tanulási motívumok fejlesztése

A tanulás segítése figyelembe véve egyéni tanulási- és életkori sajátosságait, egyéni képességeiket.

- Feladatunk a megismerési vágy, az érdeklődés, a felfedezési vágy fejlesztése,
- a megfigyelési késztetés, az értelmezési - és az alkotásvágy fejlesztése,
- a tanulási teljesítményvágy optimalizálása,

- tanulási kötelességtudat, az ambíció, a tanulási motiváció kialakítása,
- a kognitív képességek, a gondolkodási képességek, az emlékezet fejlesztése, koncentráció, olvasásfejlesztés, szövegértés-fejlesztés, beszédművelés,
- ismeretek ellenőrzése,
- a tanulási kudarcok okainak feltárása, azok csökkentése,
- a helyes tanulási módszerek, eredményes tanulás kialakítása,
- a tanulók felzárkóztatása, hogy a választott iskolában eredményesen végezzék tanulmányaikat,
- a kollégium- az iskolákkal együttműködve- segíti a pályaválasztást, illetve a választott életpályára való felkészülést.

13.3.3. Az egészséges életmódra és kulturált életmódra nevelés

Az egészséges és kulturált életmódra nevelés alapvető feladata a prevenció.

- Feladatunk a testi és mentális képességek folyamatos megőrzése és fejlesztése,
- a testi, az értelmi és a lelki képességek folyamatos karbantartásához és fejlesztéséhez szükséges a megfelelő életritmus kialakítása,
- az önellátási képesség fejlesztése, tudatosítása változatos formákban a képességeknek és az életkori sajátosságoknak megfelelően (egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, rendszeret, a szobák berendezéseinek rendben tartási igénye, a közlekedés, a vásárlás szokásai, mintái, készségei),
- az egészséges és kulturált életmódra nevelés során olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátítanak el, szokásokat tanulnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében,
- környezettudatos magatartás kialakítása,
- a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése során kiemelt feladat a saját állapot megértése,
- feladatunk a családi életre, családi szerepekre való felkészítés, a párkapcsolatok kulturált kialakítása, bizalmi viszonyra alapozva feladatunk segítséget nyújtani a harmonikus nemi szerepek kialakításában, támaszt nyújtani a szexuális életben való tájékozódáshoz,
- öngondoskodásra nevelés,
- segítségnyújtás a kulturált szabadidő eltöltéséhez, az életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő rendezvényeken való részvételhez.

13.3.4. Az énkép, az önismeret kialakulása és a környezet fokozatos megismerése

- Feladatunk, hogy kollégistáink pozitív tapasztalatokat szerezzenek saját testükről és a legszűkebb környezetükről,
- tudják magukat elkülöníteni más személyektől,
- tanulják meg felismerni az életük különböző szinterein, eltérő időpontokban szerzett tapasztalataik közötti kapcsolatokat, megtapasztalhassák az események ok-okozati összefüggéseit,
- a kollégium környezettudatos magatartásra nevel azért, hogy érzékennyé váljanak a környezetük állapota iránt.

13.3.5. A társadalomba való beilleszkedés

Kiemelt célunk és feladatunk a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése során az önálló életre való felkészítés, hogy reális eséllyel tudjanak bekapcsolódni a társadalomba.

- Feladatunk a társadalmi együttélési normák kialakítása, fejlesztése,
- a kollégium – mint szociális közeg – a nevelési folyamatban hangsúlyt helyez a pozitív szokások és minták közvetítésére, a szociális készségek fejlesztésére,

- feladatunk biztosítani a társadalmi együttélés szabályainak elvárható elsajátítását, az egyén, csoport, társadalom kölcsönhatásainak megértését, különös tekintettel nemzeti, etnikai, kisebbségi és vallási tekintetben,
- a természeti és társadalmi ismeretek bővítésével, művészi élményekkel, a világban való tájékozottság, a személyes és szociális azonosságtudat fejlődésének segítése.

14. KÜLSŐ KAPCSOLATOK

14.1. Az iskolákkal való kapcsolattartás és együttműködés formái

A kollégium nevelési feladatainak minél eredményesebb megoldása érdekében kapcsolatot tart a bázisintézményekkel /általános- és középiskolákkal/, ahová a gyermekeink járnak.

A kapcsolattartás formái:

- Az intézmények pedagógiai programjainak egyeztetése.
- Kölcsönös látogatások.
- Nyitott, akár közösen szervezett kulturális és sportrendezvények.
- Rendszeres információcsere, fórumok.
- Az iskolai szülői értekezleteken a kollégiumi nevelők konzultációs jogkörrel vesznek részt.
- Minden csoport- és szilenciumvezető kötelessége a saját szilenciumi csoportjának tanulmányi munkáját figyelemmel kíséni.
- Együttműködünk az osztályfőnökökkel és a szaktanárokkal, a gyermekeinkkel szemben támasztott egységes követelmények meghatározása érdekében.
- A kollégium nevelői meghívott „vendégei” az iskolai rendezvényeknek. A kollégium hívja és várja az osztályfőnököket a kollégiumi rendezvényeken, hétköznapiakon.

Igyekszünk szélesíteni a csoportnevelők, a szilenciumvezetők és az osztályfőnökök közötti kapcsolatot. Elsősorban a gyermekek személyiségfejlődése, tanulmányi munkájának alakulása, gyermek- és ifjúságvédelmi kérdések képezik az együttműködést.

14.2. A szülőkkel való kapcsolattartás és együttműködés formái

Minél szorosabb kapcsolat kialakítását célozzuk meg évről-évre gyermekeink szüleivel, gondviselőivel.

Kapcsolattartás formái:

- Szülői értekezletet az iskolákkal összhangban tartunk. Tanévkezdéskor, az újonnan érkezett kollégisták szüleinek tájékoztatása, az aktuális tanévre vonatkozó legfontosabb változások, információk.
- A szülőket szükség esetén írásban tájékoztatjuk gyermekük kollégiumi életéről, magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.
- Fogadóóra nincs – bármikor jöhet a szülő érdeklődni a gyermeke felől, problémáit igyekszünk orvosolni.
- Kollégiumunk rendezvényeire hívjuk, várjuk a szülőket.
- Egyéb tájékoztatási formák - levelezés, elektronikus levelezés és telefonos kapcsolattartás formájában, valamint a honlapon és közösségi média felületeken keresztül.

15. KÜLSŐ KAPCSOLATAINK

15.1 Közművelődési intézmények

A város valamennyi közművelődési intézményével kapcsolatban áll kollégiumunk.

Rendezvényeikről rendszeresen informálódhatunk, meghívókat kapunk. (Szentesi Művelődési Központ, Koszta József Múzeum, Szentes Városi Könyvtár Nonprofit Közhasznú Kft., Lajtha László Alapfokú Művészeti Iskola, Hangversenyközpont, Óze Lajos Filmszínház, Tóth József Színház.)

A tanulóink életkorának, érdeklődési körének és nem utolsó sorban anyagi helyzetének függvényében látogatjuk programjaikat, rendezvényeiket.

15.2 Családsegítő Központ – Gyermekjóléti Szolgálat

Tartalmas és jó együttműködés jellemzi a két intézmény kapcsolatát.

Szentes város és vonzáskörzetében fellelhető általános- és középiskolai tanulókat, akiknek a rendszeres iskolába járása, testi, lelki fejlődése családi környezetben nem megoldott, a Gyermekjóléti Szolgálat javaslatára soron kívül felvesszük a kollégiumi közösségbe. Különös figyelmet fordítunk a védelembe vett gyermekek fejlődésére. Igyekszünk minél alaposabban megismerni a ránk bízott gyermekek családjait, a gyermekek fejlődését folyamatosan figyelemmel kísérjük, kölcsönösen tájékoztatjuk egymást a gyermekkel kapcsolatos kérdésekről.

Az intézményben, 2018 óta 2 fő szociális segítő munkatárs lát el feladatot, együttműködés alapján, heti 2 órában; a kollégium gyermekvédelmi törekvéseit támogatják munkájukkal.

15.3 Az önkormányzatok Szociális Osztálya

Az anyagi nehézségekkel küzdő, vagy veszélyeztetett, HH-s, HHH-s diákjainknak próbálunk minden segítséget megadni. Ilyen esetekben intézményünk (elsősorban a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős által) a gyermek lakóhelye szerint illetékes önkormányzatokkal a segélyezés ügyében felveszi a kapcsolatot.

15.4 Kollégiumi Szövetség

A Szövetségnek megalakulása óta – 1990. – tagja kollégiumunk. A megyei és országos rendezvényein képviseljük intézményünket. Támogatjuk a Szövetség célkitűzéseit, a kollégiumi nevelés színvonalának javítása érdekében végzett munkájukat.

16. ESZKÖZJEGYZÉK

(20/2012 EMMI rendelet 2. számú melléklete alapján)

I. HELYISÉGEK

Az e pontban felsorolt helyiségek kialakítására a nemzeti szabványban, vagy a nemzeti szabvánnyal azonos, illetve azzal egyenértékű építési és műszaki előírásoknak való megfelelés fogadható el

	A	B	C		
1.	Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség
2.	tanulószoba (felkészülő szoba)	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1, illetve, ha a hálósobák ilyen célra nem alakíthatók ki a tanulói létszám figyelembevételével	az utóbbi esetben célszerűen tanulócsopontonként 1	1	8
3.	szakköri, diákköri szoba	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1	a tanulók 15%-ának egyidejű befogadásához; tanulószobában is kialakítható	1	1
4.	számítástechnikai terem	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1		1	1
5.	testedző szoba	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1	Létesítése nem kötelező, ha a tanulók számára aránytalan teher és többletköltség nélkül más nevelési-oktatási intézménnyel-, illetve sportolásra alkalmas létesítmény üzemeltetőjével kötött megállapodás alapján biztosítható a testezésre alkalmas helyiség használata.	1	1
6.	Könyvtár (adattár, klub)	kollégiumonként 1	A létesítésre kerülő könyvtár legalább egy olyan a használók által könnyen megközelíthető helyiség kell, hogy legyen, amely alkalmas háromezer könyvtári dokumentum befogadására, az állomány (állományrész) szabadpolcos elhelyezésére és legalább egy iskolai osztálylétszám egyidejű foglalkoztatására.	1	1
7.	Könyvraktár	kollégiumonként 1	Amennyiben a feladatot nem nyilvános könyvtár látja el.	1	0
8.	hálószoba, hálóterem	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) négy–hét tanulónként 1		1	76
9.	Stúdió	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1	tanulószobában is kialakítható	1	1

10.	Sportudvar	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1	helyettesíthető a célra alkalmas szabad területtel, szabadtéri létesítménnyel, kiváltható szerződés alapján igénybe vett sportlétesítménnyel	1	1
11.	intézményvezetői iroda	kollégiumonként székhelyen (székhelyen és telephelyen) 1		1	1
12.	nevelőtestületi szoba	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1		1	0
13.	kollégiumi titkári iroda	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1 amennyiben a kollégiumi titkár alkalmazása kötelező		1	1
14.	ügyeletes nevelői szoba	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1		1	2
15.	éjszakai gyermekfelügyelői szoba	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen), szintenként a tanulók elhelyezése szerint 1		1	1
16.	tanári pihenő	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1	100 tanulónként egy	1	2
17.	Rendezvényterem	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1	A kollégium épületének közelében található közösségi térben is kialakítható, amennyiben a funkciók, amelyekre a rendezvényterem szolgál biztosíthatók.	1	1
18.	orvosi szoba	kollégiumonként (székhelyen vagy telephelyen) 1	Az orvosi szoba kialakítása, létesítése nem kötelező, amennyiben az iskola-egészségügyi szolgálat nyilatkozata szerint, a kollégium tanulóinak ellátása – aránytalan teher és többletköltség nélkül – a közelben működő egészségügyi intézményben megoldható.	1	1
19.	betegszoba, elkülönítővel	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) nemenként 1	100 tanulónként, nemenként egy	1	1
20.	nővérszoba	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) a tanulók elhelyezése szerinti szintenként 1	sajátos nevelési igényű tanuló kollégiumi nevelése esetén	-	-
21.	Vendégszoba	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1	100 tanulónként egy	1	1
22.	Kiszolgáló helyiségek				
23.	társalgó (látogatófogadó)	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) szintenként 1	rendezvényteremként is használható, ha a helyiség alkalmas a kollégium valamennyi tanulójának egyidejű befogadására	1	1
24.	Porta	székhelyen és telephelyen 1	folyosón, előtérben is kialakítható	1	1

25.	Ebédlő	kollégiumonként (székhelyen vagy telephelyen) 1	kivéve, ha az étkeztetést kollégiumon kívül szervezik meg	-	-
26.	Főzőkonyha	kollégiumonként (székhelyen vagy telephelyen) 1	ha helyben főznek	-	-
27.	melegítő konyha		ha helyben étkeznek	-	-
28.	tálaló-mosogató	kollégiumonként (székhelyen vagy telephelyen) 1	ha helyben étkeznek	-	-
29.	szárasáru raktár	kollégiumonként (székhelyen vagy telephelyen) 1	ha helyben főznek	-	-
30.	földesáru raktár	kollégiumonként (székhelyen vagy telephelyen) 1	ha helyben főznek	-	-
31.	Éléskamra	kollégiumonként (székhelyen vagy telephelyen) 1	ha helyben főznek	-	-
32.	felnőtt étkező	kollégiumonként (székhelyen vagy telephelyen) 1	Kivéve, ha az étkezést kollégiumon kívül szervezik meg	-	-
33.	Teakonyha	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen), szintenként 1	a tanulók 15%-ának egyidejű befogadására	1	0
34.	tanulói vizesblokk, fürdőszoba	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen), szintenként, nemenként 1		1	8
35.	tanulói WC helyiség	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen), szintenként, nemenként 1	A tanulói létszám figyelembevételével.	1	32
36.	személyzeti WC helyiség	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen), nemenként 1	Az alkalmazotti létszám figyelembevételével.	1	1
37.	személyzeti ötöző	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen), nemenként 1		1	1
38.	személyzeti mosdó-zuhanyzó	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen), nemenként 1		1	1
39.	technikai alkalmazotti mosdó-zuhanyzó	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen), nemenként 1		1	1
40.	Élelmiszerhulladék tároló	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1		1	0
41.	karbantartó műhely	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1		1	1
42.	tisztítószer, takarító eszközök és -gépek tárolója	kollégiumonként székhelyen és telephelyen 1		1	1

43.	Ágyneműraktár	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1		1	1
44.	karbantartó műhely	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai diákotthonban.	-	-
45.	kerekesszék tároló	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai diákotthonban, ahol mozgáskorlátozott gyermekeket nevelnek.	-	-
46.	mosókonyha (tanulói)	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1		1	2
47.	szárítóhelyiség (tanulói)	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1		1	2
48.	vasaló- és fehérnemű-javító helyiség (tanulói)	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1		1	1
49.	Szeméttároló	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1		1	0

II. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

	A	B	C	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség
.	1. Tanulószoza (felkészülő szoba)				
	tanulói asztal	tanulói létszám figyelembevételével 1	életkornak megfelelő méretben; mozgáskorlátozott, közepsúlyos értelmi fogyatékos és gyengénlátó esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes asztalok; gyengénlátóknál – szükség szerint – egyéni megvilágítási lehetőséggel; mozgáskorlátozottak székei állítható magasságú ülőkével, lábtartóval	1	102
	tanulói szék	tanulói létszám figyelembevételével 1	életkornak megfelelő méretben; mozgáskorlátozott, közepsúlyos értelmi fogyatékos és gyengénlátó esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes asztalok; gyengénlátóknál – szükség szerint – egyéni megvilágítási lehetőséggel; mozgáskorlátozottak székei állítható magasságú ülőkével, lábtartóval	1	200
	tanári asztal	1		1	9
	tanári szék	1		1	10
	nyitott és zárt könyvesszekerény	tanulósobaként 2		2	0
	kézikamerás olvasókészülék	kollégiumonként 1	alig- és gyengénlátó nevelése esetén	-	
	számítógép színes, nagyító programmal	tíz tanulónként 1	alig- és gyengénlátó nevelése esetén	-	
	számítógép asztal, szék	számítógépenként 1		-	
.	2. Szakköri, diákköri szoba (szakköri foglalkozásoknak megfelelő felszerelések, a pedagógiai programban meghatározott tevékenységhez, továbbá a tanulói létszámhoz igazodó számú asztalok és székek)				

.	3. Számítástechnikai terem			1	1
.	s számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	húsz tanulónként 1 felszerelés		1	1
.	számítógépasztal, szék	számítógépenként 1		1	1
.	Szoftverek és programok	szükség szerint			
.	zárható szekrény	1		1	1
.	tábla + flipchart	1		1	1
.	4. Testedző szoba (felszerelése az iskolai tornaszoba szerint)				
.	Kislabda	5		5	5
.	Labda	5		5	5
.	Tornaszőnyeg	2		2	-
.	Tornapad	2		2	2
.	Zsámoly	2		2	2
.	Bordásfal	2		2	5
.	Mászókötél	2		2	-
.	Gumikötél	5		5	2
.	Ugrókötél	5		5	-
.	Medicinlabda	5		5	-
.	Stopper	1		1	1
.	kiegészítő tornakészlet	1		1	-
.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális tornafelszerelések		sajátos nevelési igényű tanulót oktató iskolában; pedagógiai programban foglaltak szerint		
.	5. Könyvtár (felszerelése az iskolánál ismertettek szerint)				
.	tanulói asztal, szék	egy iskolai osztály, egyidejű foglalkoztatásához szükséges mennyiségben	életkornak megfelelő méretben; mozgáskorlátozottak és gyengénlátók esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes,		26 szék 13 asztal

			egyszemélyes asztalok; mozgáskorlátozottak székei állítható magasságú ülőkével, lábtartóval		
.	egyedi világítás	olvasóhelyenként 1		1	-
.	könyvtárosi asztal, szék	1-1	asztal egyedi világítással	1-1	-
.	szekrény (tároló)	háromezer könyvtári dokumentum elhelyezésére			18
.	tárolók, polcok, szabadpolcok	2		2	-
.	létra (polcokhoz)	1		1	-
.	Telefon	1	közös vonallal is működtethető	1	1
.	Fénymásoló	1		1	-
.	számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	1-1		1-1	1
.	Televízió	1		1	1
.	CD vagy lemezjátszó	1		1	1
.	Írásvetítő vagy projektor	1		1	-
.	6. Könyvtárszoba (felszerelése az iskolánál ismertettek szerint)				
.	7. Hálószoza, hálóterem				
	ágyneműtartós ágy	tanulói létszám szerint 1	mozgássérült esetén kemény ágybetétek, decubitus matrac egyéni szükséglet szerint; látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén védőszegély	1	
	Szekrény	tanulói létszám figyelembevételével 1		1	
	éjjeli szekrény	tanulói létszám szerint 1		1	
	Polc	tanulói létszám szerint 1		1	
	Tükör	szobánként 1		1	304
	Cipőtároló	szobánként 1		1	34

	Szék	tanulói létszám figyelembevételével 1	ha tanulószobai feladatokat is ellát, egyébként szobánként egy	1	154
	Asztal	tanulói létszám figyelembevételével 1	ha tanulószobai feladatot is ellát, egyébként szobánként kettő	1	76
	ágynemű-garnitúra	tanulói létszám szerint 1		1	315
	ágyneműhuzat-garnitúra	tanulói létszám szerint 3		3	650
	éjjeli lámpa	tanulói létszám szerint 1		1	0
	8. Stúdió				
	Stúdióasztal	1		1	1
	Szék	3		3	3
	belső hangtechnikai felszerelés, kiépített hangtechnikai hálózat	1		1	1
	Hifi berendezés vagy CD író és lejátszó	1		1	1
	Mikrofon	1		1	3
	Erősítő	1		1	3
	hangszóró + fejhallgató	1		1	2
	digitális kamera	1		1	1
	Tárolószekrény	1		1	1
	9. Sportudvar (felszerelése az iskolánál ismertettek szerint)				
	szabadtéri labdajáték felszerelése	1	bármelyik játék kiválasztható	1	-
	magasugró állvány, lécz	1		1	-
	távol-, magasugró gödör	1	homokkal vagy szivaccsal	1	-
	Futópálya	1	lehetőség szerint kialakítva	1	-
	egyéni fejlesztést szolgáló speciális tornafelszerelések	egy iskolai osztály egyidejű foglalkoztatásához szükséges mennyiségben	sajátos nevelési igényű tanulót oktató iskolában; pedagógiai programban foglaltak szerint	1	-

.	11. Intézményvezetői iroda (berendezése az iskolánál ismertettek szerint)				
.	Íróasztal	1		1	1
.	Szék	1		1	1
.	tárgyalóasztal, székekkel	1		1	1
.	számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	1 felszerelés		1	1
.	számítógépasztal és szék	1-1		1-1	-
.	Íratszekrény	1		1	-
.	digitális adathordók részére szekrény	1		1	-
.	Fax	1		1	1
.	Telefon	1		1	1
.	12. Nevelőtestületi szoba (berendezése az iskolánál ismertettek szerint)				
.	fiókos asztal	pedagóguslétszám szerint 1		1	4
.	Szék	pedagóguslétszám szerint 1		1	12
.	napló és folyóirattartó	1		1	4
.	Könyvszekrény	2		2	-
.	Fénymásoló	1		1	1
.	számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	1		1	2
.	számítógépasztal, szék	1-1		1-1	2
.	ruhásszekrény vagy fogasok	pedagóguslétszám figyelembevételével		1	4
.	Tükör	1		1	4
.	13. Kollégiumi titkári iroda (berendezése az iskolánál ismertettek szerint)				
.	asztal	felnőtt létszám figyelembevételével		2	2

.	Szék	felnőtt létszám figyelembevételével		2	5
.	Iratszekrény	1		1	1
.	számítógépasztal és szék	1		1	-
.	számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal			1	1
.	Telefon		közös vonallal is működtethető	1	1
.	14. Orvosi szoba (berendezése, felszerelése a vonatkozó jogszabályban foglaltak szerint)				

III. NEVELŐ- ÉS OKTATÓMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

	A	B	C	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség
1.	Televízió	a kollégium által felvehető tanulói létszám alapján ötven tanulónként 1	közösségi helyiségben elhelyezve	1	12
2.	Rádió	minden társalgóba 1		1	6
3.	CD vagy lemezjátszó	minden társalgóba 1		1	4
4.	Magnetofon	minden társalgóba 1		1	1
5.	tankönyvek, szakkönyvek, kötelező olvasmányok	a kollégium feladata szerinti iskolatípusoknak megfelelően	könyvtárban, könyvtárszobában elhelyezve		
6.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális eszközök	oly módon, hogy a kollégium munkarendje szerint minden tanuló használhassa	sajátos nevelési igényű tanulót nevelő kollégiumban; pedagógiai programban meghatározottak szerint		

IV. EGÉSZSÉG- ÉS MUNKAVÉDELMI ESZKÖZÖK

	A	B	C	Előírt mennyiség	Meglévő mennyiség
1.	étel-mintavétel (üvegtartály) készlet	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1	amennyiben étel kiosztása folyik	-	
2.	Elsősegélyláda	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1	a közegészségügyi előírások szerint	1	1
3.	gyógyszerszekrény (zárható)	kollégiumonként (székhelyen és telephelyen) 1	a közegészségügyi előírások szerint	1	1
4.	amennyiben a betöltött munkakörben a viselete előírt, vagy javasolt, munkaruha	külön jogszabályban meghatározottak szerint			
5.	amennyiben a betöltött munkakörben a viselete előírt, vagy javasolt, munkaruha	külön jogszabályban meghatározottak szerint			
6.	tűzoltó készülék	az érvényes tűzvédelmi szabályok szerint			

17. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A Pedagógiai programban nem szabályozott kérdésekben egyéb alapdokumentumok (Köznevelési törvény, A kollégiumi nevelés országos alapprogramja, Szakmai alapdokumentum, kollégiumi Szmsz, Kjt., Mt.) és az ide vonatkozó törvényességi szabályozások a mérvadók.

A Pedagógiai Programot a Terney Béla Kollégium nevelőtestülete 2022. február 03-án tartott értekezletén megtárgyalta és elfogadta.

A diákönkormányzattal a szükséges egyeztetések megtörténtek.

Az elfogadott Pedagógiai program nyilvánosságára vonatkozó rendelkezések:

Az alábbi helyeken található meg:

Terney Béla Kollégiumban

- igazgatói irodában
- nevelői szobákban
- könyvtárban
- irattárban
- az intézmény honlapján

Az intézmény működési ideje alatt hozzáférhető, tájékoztatás kérhető intézményvezetőtől, nevelőtestület tagjaitól.

Szentes, 2022.február 03.

Kertész Ildikó
Kertész Ildikó
intézményvezető

MELLÉKLET

Az Alapprogramban meghatározott tematikus csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszámja

TÉMAKÖRÖK

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszámja

TÉMAKÖR	1–8. évfolyam	9. évfolyam, 9./N évfolyam, 9./Kny. évfolyam, 9./Ny. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13–14. évfolyam
A tanulás tanítása	4	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2	2

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

A kollégiumokban évi 37 nevelési héttel (a 12–13–14. évfolyamon 33 nevelési héttel), ezen belül minden héten egy kötelező csoportvezetői foglalkozással kell számolni. Az óraszámok minden évfolyamon lehetővé teszik, hogy a kollégiumok a tematikus csoportfoglalkozásokat – részben vagy egészben – a csoportvezetői foglalkozások keretében, vagy a felkészítő foglalkozások terhére szervezzék meg.

A 13–14. évfolyamra vonatkozó óraszámok és követelmények a szakképzésben résztvevő pedagógiai foglalkozások alapját jelentik, amelyek ezekben a feladatokban résztvevő és nem tanköteles tanulók számára kollégiumi ellátást biztosító kollégiumok számára csak szakmai ajánlást jelentenek.

TEMATIKUS CSOPORTFOGLALKOZÁSOK KERETTERVE

1. A tanulás tanítása

Célok és feladatok

A kollégium a foglalkozások és a tevékenységek során támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be választott iskolájukat.

Nagy jelentősége van az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának, ezzel segítve az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását.

A tanulás tanítása, az ismeretszerzést és hasznosítást elősegítő beállítódások kialakítása nagymértékben hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helyzetállásukat a munka világában.

Fejlesztési követelmények 1-8. évfolyamon

- Ismerje meg – és előbb pedagógus segítségével, majd önállóan alkalmazza – a kollégiumi tanulás folyamatában használatos, az életkori sajátosságokhoz igazodó, egyénre, csoportra szabott, hatékony tanulási eljárásokat, módszereket.
- Tudja szervezni idejét, tevékenységeit.
- Alakuljon ki megfelelő szövegértő olvasás, sajátítsa el az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat.
- Legyen képes a tanultakról rövid tartalmi ismertetést készíteni, és erről szóban vagy írásban beszámolni.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat.
- A tanuló – pedagógus segítségével – legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani.
- Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között.
- Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges szakirodalmakat.
- Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.

Időkeret

1-8.évf.	9.évf.	10.évf.	11.évf.	12.évf.	13-14.évf.
4 óra	3 óra	2 óra	2 óra	2 óra	1 óra

Évf.	Téma	Tartalmak	Fejlesztési területek, nevelési célok	Módszerek, munkaformák
1-8./ 1-4	Tanulási technikák és módszerek	A kollégiumi tanulás jellemzői. Különböző tanulási módszerek a kollégiumban. Segítő tanulás.	Tanulási szokások tudatosítása; a tanulás hatékonyságának elősegítése.	Az egyéni, a páros és a csoportos tanulás megszervezése. Elméleti és írásbeli feladatok összehangolása, alkalmazása.

		Az eredményes tanulás. Tanulás a közösségben.	Figyelem-összpontosítás fejlesztése. Memóriafejlesztés.	
9./ 1-2	Tanulási technikák és módszerek	A kollégiumi tanulás jellemzői. Különböző tanulási módszerek a kollégiumban. Segítő tanulás. Az eredményes tanulás. Tanulás a közösségben.	Tanulási szokások tudatosítása; a tanulás hatékonyságának elősegítése. Figyelem-összpontosítás fejlesztése. Memóriafejlesztés.	Az egyéni, a páros és a csoportos tanulás megszervezése. Elméleti és írásbeli feladatok összehangolása, alkalmazása.
9./3	A könyvtárhasználat rendje és módszerei Digitális tananyagok	A kollégiumi és a városi könyvtár látogatása.	Tájékozódóképesség. Szakkönyvek, dokumentumok, és egyéb ismerethordozók szerepe az ismeretszerzésben. A könyvtár ismerete és rendszeres használata. Hatékony, önálló tanulás elősegítése.	Tájékoztató, információhordozó- és könyv-keresési gyakorlatok. Gyakorlatok a könyvtárhasználatban.
10./1	Tanulási önismeret. „Hol tartok? Erősségeim, gyengeségeim?” A tanulás motiváltságának felmérése, alakítása.	Az elmúlt év tanulás-módszertani tapasztalatainak áttekintése, önértékelés.	Tanulás hatékonyságának fejlesztése. Önművelés igényének fejlesztése.	Előzetes felmérés és annak önértékelése. Tanulásvizsgálati kérdőívek (önvizsgálat).
10./2	Tantárgyak fontossági sorrendje a tanuló számára.	A tantárgyak jellege: hasonlóságok, különbségek, sajátosságok. Tantárgyi szimpátiák,	Hatékony, önálló tanulás elősegítése.	Tanulási problémák gyűjtése, elemzése, csoportosítása, megvitatása. Önfejlesztési tervek. Könyvtárhasználat.

		antipátiák és ezek eredete.		
11./1	Tanulási önismeret. Mennyit jutottunk előre egy év alatt? A gondolkodás fejlesztése. Tanulás és gondolkodás. A gondolkodás tanulása. Eltérő gondolkodási utak.	Az emberi gondolkodás sajátosságai. Problématudat. Kérdezési technikák. A problémamegoldó gondolkodás fázisai és technikái. Gondolkodási szokások, legfontosabb irányai. Alkotó gondolkodás.	Hatékony, önálló tanulás elősegítése.	Fogalmak meghatározása, definícióalkotás, Tanulói kiselőadások, problémamegoldó, fogalomalkotó és a kreatív gondolkodást segítő gyakorlatok. Gondolkodási játékok.
11./2	A könyvtárhasználat rendje és módszerei.	Tankönyv, szakkönyv, sajtótermékek, audiovizuális dokumentumok, digitális adathordozók, Internet stb.	Digitális kompetencia fejlesztése.	Az információfeldolgozás fázisainak (anyaggyűjtés, rendszerezés, értékelés, közlés) technikáinak (irodalomjegyzék, jegyzetelés, cédulázás, vázlat) módszereinek és etikai szabályainak elsajátítása a gyakorlat segítségével Tanulást segítő internetezés. Könyvtárlátogatás.
12./1-2	Tanulási önismeret. Mennyit jutottunk előre egy év alatt? Az elmúlt év tanulás módszertani tapasztalatainak áttekintése, önértékelés. Felkészülés az érettségire, felvételi vizsgákra	A szakmai és érettségi vizsgák főbb szabályai, követelményei, a szakmai vizsgákra, az érettségire való felkészülés módszerei. A felsőoktatási felvételi eljárás szabályai, követelményei, a	A továbbtanulás mindegyik fokozatára, valamint a felnőtt életre való előkészítés. A megszerzett információkról írásban és szóban történő	A követelmények megismerése, a módszerek (tételvázlat, tételkifejtés, teszt- és esszéfeladatok, szóbeli feleletek stb.) gyakorlása valóságközelben. Önéletrajz írása továbbtanulás, munkavállalás esetére.

	– a könyvtár adta lehetőségeik: érettségire, felvételre felkészítő könyvek használata. Általános elvek.	felkészülés módszerei. Önéletrajz. Testi-lelki egyensúly, a lámpaláz leküzdése; időbeosztás; egyéni elmélyülés, témavázlat.	beszámolás nehézségeinek könnyítése. A tantárgyhoz kapcsolódó ismeretek, mondanivalók, szabatos szóbeli és írásbeli megfogalmazás képességének kialakítása. „Felelés-helyzetben” való jó teljesítés.	Könyvtárhasználat.
13-14./1	Az elmúlt év tanulás módszertani tapasztalatainak áttekintése, önértékelés.	Az életre felkészítő technikák gyakorlása (prezentáció, kiselőadás, önéletrajz).	Az önművelés igényének fejlesztése, az életen át tartó tanulás kihívásának, gondolatának elfogadása. A továbbtanulás mindegyik fokozatára, valamint a felnőtt életre való előkészítés.	Tanulói (egyéni, páros vagy kiscsoportos) projektmunka. Önéletrajz írása továbbtanulás, munkavállalás esetére.

2. Az erkölcsi nevelés

Célok és feladatok:

A kollégiumi tevékenységi körébe tartozik az erkölcsi normák ismertetése és annak elősegítése, hogy ezek az alapvető normák beépüljenek a tanulók mindennapi életébe, formálják jellemüket. Fontos feladat, hogy az erkölcsi nevelés gyermekközpontú legyen. Létező, valós helyzeteket mutasson be és segítsen a helyes döntés kialakításában. A kollégiumi nevelés során lehetőség nyílik az alapkészségek ismertetésére, annak elmélyítésére. A közösségi együttélés szabályai, empátia, tolerancia, türelem, elfogadás, tisztelet, együttérzés, mértéktartás, mind fontos mérföldköve az erkölcsi normarendszer kialakításának. A kamasz fiatalok, életkori sajátosságukból fakadóan, keresik a választ az erkölcsi helyzetek, problémák megoldására. A kollégiumi nevelők példamutatása, segítségnyújtása nagy hatással van a kollégiumi közösség és az egyének életére.

Fejlesztési követelmények:

- Ismerje fel az erkölcsi felelősség fontosságát és törekedjen annak megértésére.
- Iskolai és társas tapasztalatai által ismerje fel a morális helytállás jelentőségét.
- Ismerje társadalmának és életkorának erkölcsi problémáit.

- Alakuljon ki képessége a helyes erkölcsi választásokra.
- Legyen képes helyes vélemény alkotására, vitakultúra kialakítására.
- Fontos az együttélési szabályok jelentőségének belátása, a törvények tisztelete és a lelkiismeret szabadsága közötti konfliktusok értelmezése.

Időkeret

1-8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13-14. évf.
2 óra	2 óra	2 óra	2 óra	1 óra	1 óra

Témakör: Az erkölcsi nevelés				
Évf.	Téma	Tartalmak	Fejlesztési területek, nevelési célok	Módszerek, munkaformák
1-8./1.	Erkölcsi érzék kifejlődése és szerepe	A „jó” és „rossz” közötti különbség fogalmának tisztázása. Barátság kialakítása, őrzése. Tanuljunk a hibáinkból, tegyük azt jóvá. Tanuljunk megbocsátani. Kiközösítés, kirekesztés veszélye.	- Ismerje az erkölcs fogalmát és szerepét az emberi együttélésben. - Képes legyen az életkornak megfelelő erkölcsi választásokra.	- játékos feladatlapok - tanulságos rövidfilmek nézése megbeszélése
1-8./2.	Felelősségtudat, jellemfejlődés	Pozitív jellemvonások erősítése. Felkészülés döntési helyzetekre. Pontosság, udvariasság.	- Legyen tisztában az erkölcsi felelősség fontosságával.	- drámajáték - gyűjtőmunka - csoportos előadás - tanári előadás
9./1.	Az erkölcsi érzék kialakulása, szerepe	Film élmények megbeszélése: pl. A jövő kezdete. Könyvek ismertetése: pl. William Golding: Legyek ura.	- Emberi lét társas és erkölcsi alapokon nyugszik. - Egymásrautaltság. - Autonómia. - Tanult viselkedés, az erkölcsi szabályok fontossága. - Az egyén erkölcsi felelőssége.	- egyéni munka - tanári és egyéni előadás - filmelemzés - reflexió

9./2.	Az ember, mint értékelő erkölcsi lény	Különbféle szintű szabályszegések értékelése súlyosság alapján. Valós, tanulókat érintő kollégiumi esetek megbeszélése.	<ul style="list-style-type: none"> - konfrontáció - értékek ütközése - nyilvánosság-előnye, veszélyei (közösségi oldalak) - tömegtájékoztatás - közvélemény, annak manipulációja - erkölcsi és jogi normák - törvények ismerete - lelkiismeret - döntési helyzetek - csínytevések - lopás, rablás fogalmának tisztázása 	<ul style="list-style-type: none"> - drámapedagógia - prezentáció - csoportos fel- dolgozás - játékos feladatmegoldás - egyéni reflexió
-------	---------------------------------------	---	--	--

10./1.	<p>Az erkölcsi érték és az erkölcsi érzék jelentősége a társas kapcsolatokban.</p> <p>Felelősség- és kötelességtudat</p>	<p>Fogalmak jelentésének tisztázása, példák gyűjtése.</p> <p>Tízparancsolat.</p> <p>Római jog.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Az emberi szabadság határai. - Szabályok, normák, törvények rendeltetése. - Szabadság és kényszer. 	<ul style="list-style-type: none"> - irodalmi, képzőművészeti, történelmi példák gyűjtése - beszélgetés - dokumentum- és irodalomelemzés - tanári előadás - projektoros vetítés
10./2.	Alapvető igényektől az önmegvalósításig	<p>Az ember alapvető igényei.</p> <p>Reklámok szerepe, hatása a társadalomra, egyénre.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Reklámok hatásainak ismertetése. - Média befolyása a XXI. sz.-ban: előnyök, hátrányok ismertetése. 	<ul style="list-style-type: none"> - csoportos gyűjtőmunka - csoportos előadás - egyéni fogalmazás írása
11./1.	A munka tisztelete	<p>A munka szerepe az egyén és a társadalom szemszögéből.</p> <p>A tanulás fontossága.</p> <p>A munkanélküliség problémája.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Hivatástudat fontosságának kiemelése. - A tanulás és a munka összefüggésének a felismertetése. 	<ul style="list-style-type: none"> - mindennapos élethelyzetek, döntési szituációk elemzése

		Korrupció fogalmának ismerete.		
11./2.	Empátia, szolidaritás, mértéktartás	Fogalmak tisztázása: - segítőkészség - türelem, - másság elfogadása - szociális érzékenység - együttérzés	- A közösségi életbe, a társadalomba, a munka világába és a családba való beilleszkedés feltétele az empátia és a szolidaritás helyes értelmezése.	- szerepjáték - egyéni kutatómunka - rövidfilm megnézése
12./1.	Napjaink problémái	Születés és halál. Családtervezés- abortusz Génmódosítás, klónozás. Elmagányosodás. Eutanázia.	- Hol kezdődik és meddig tart az emberi élet, ki felelős érte?	- egyéni kutatómunka - fogalmak tisztázása - vita kultúra - drámapedagógia
13- 14./1.	Az emberiség jövője	Globalitás kockázata- a világ egy falu. Technika felfedezések veszélyei, tudósok és felhasználók felelőssége.	- Az ember erkölcsi felelősséggel tartozik a tudományos vívmányok használatáért.	- Diagramok, elemzése - a világ és saját magunk gazdasági helyzetének megértése - projekt készítése

3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Célok és feladatok

- a szülőföldhöz való érzelmi kötődés erősítése,
- az érdeklődés felkeltése a magyar történelmi emlékhelyek, műemlékek iránt, tudatosítva azt, hogy ezek nem csak az országhatáron belül találhatóak,
- természeti és kulturális értékeink megismerése,
- a nemzeti szimbólumok ismerete,
- a népi hagyományok ápolása,
- azon személyiségek ismerete, akik történelmi szerepük, alkotó munkájuk, művészetük által hozzájárultak ahhoz, hogy Magyarországra tisztelettel, szimpátiával tekintsenek más nemzetek is,
- annak tudatosítása, hogy, az anyanyelv ismerete, igényes használata, és továbbadása a gyerekeknek elengedhetetlen feltétele a nemzet fennmaradásának,
- annak hangsúlyozása, hogy határainkon túl is élnek magyarok, valamint az összetartozás érzése és a segítőkészség fejlesztése,
- az erős nemzeti önazonosság érzésének tudatosítása, és a velünk és körülöttünk élő nemzetiségek, más országok népeinek, kultúrájának tisztelete,

- nemzetünk főbb eredményeinek és gondjainak jobb megismerése, nyitottság a társadalmi jelenségek iránt.

Fejlesztési követelmények

- nemzeti értékeink, hagyományaink jobb megismerése, ismerkedés népi kultúránkkal, a népművészettel ezen keresztül az érzelmi kötődés, a hazaszeretet erősítése
- az anyanyelvi és idegen nyelvi kifejezőképesség fejlesztése,
- a közösséghez tartozás és hazaszeretet felismerése, fontosságának tudatosítása, kollektív értékek megalapozása,
- magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyeinek megismerése,
- településünk kultúrtörténetének kellő ismerete és megőrzése,
- a magyarság nemzeti szimbólumainak megbecsülése,
- közösségi összetartozást megalapozó közös értékek bemutatása,
- más népek kultúrája iránti nyitottságra való nevelés.

A megvalósítás eszköze eddig is a kollégiumi hagyományok ápolása, az anyagi lehetőségek biztosítása volt. A pályázatokon elnyert összeggel jövőben is megpróbáljuk kiegészíteni a szűkös anyagi keretet, hogy a megfogalmazott célokat optimális módon valósíthassuk meg. Fontosnak tartjuk, hogy a választék megfelelően nagy legyen, hogy a tanulók önkéntes alapon, érdeklődési körüknek megfelelően vegyenek részt a foglalkozásokon, vitafórumokon. A tanév elején, a Gólyatábor keretein belül Szentes nevezetességeivel próbáltuk és próbáljuk megismertetni új tanulóinkat. A „Terney Napok” alkalmával továbbra is honismereti vetélkedőt rendezünk.

Módszer, tevékenységformák: városnéző séta, vetélkedő, honismereti pályázat, egyéni kutatómunka, közgyűlés, otthongyűlés, előadás, faliújság, múzeumlátogatás, műemlékek, emlékhelyek megtekintése, tanulmányi kirándulás, határon túlról származó diákok és dolgozók beszámolója, kollégiumi ünnepek, kézműves szakkör, egyéni és csoportos gyakorlati munka (programok szervezése, részvétel).

Eszközök: hagyományos és audiovizuális dokumentumok, Internet, faliújság, jutalmak, elektronikai eszközök, albumok, dekorációs csomagok, könyvtári ismerethordozók.

Időkeret

1-8.évf.	9.évf.	10.évf.	11.évf.	12.évf.	13-14.évf.
2 óra	2 óra	2 óra	2 óra	1 óra	1 óra

Témakör: Nemzeti öntudat, hazafias nevelés				
Évf.	Téma	Tartalmak	Fejlesztési területek, nevelési célok	Módszerek, munkaformák
1-8./ 1-2.	Közösséghez tartozás, hazaszeretet	A település története.	A lokálpatriotizmus és a hazaszeretet erősítése. Természeti és kulturális értékeink jobb megismerése, óvása, a hozzájuk való kötődés erősítése.	Ismeretszerzés tanári segítséggel.

9./1.	Közösséghez tartozás, hazaszeretet	A település, vagy a környező tájegység története.	Nemzetünk eredményeinek jobb megismerése, a haza nagyjaira való emlékezés ébrentartása	Városnézés, múzeumlátogatás, anyaggyűjtés a könyvtárban. Városi kulturális rendezvényeken való részvétel.
9./2.	Nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai	A magyar kultúra, a tudomány kiemelkedő személyiségei (zene, művészet, tudomány).	A nemzeti kultúra kincseinek ismertetése.	Gyűjtőmunka, prezentáció.
10./1.	Nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai	Magyarország és Európa a múltban.	A magyar világörökség helyszíneinek ismerete.	Tanulói kutató és gyűjtőmunka.
10/2.	Nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai	A népművészet megismerése. Különböző alkotótechnikák kipróbálása.	Népszokások, népi műemlékek, a kézművesség ismerete.	Tanári magyarázat, beszélgetés, tanulói prezentáció
11./1.	A hazánkban élő nemzetiségek kulturális szokásai, emlékei, jelene	A hazai nemzetiségek kulturális és nyelvi sokfélesége.	Az összetartozás érzésének erősítése.	Tanári magyarázat, beszélgetés, tanulói prezentáció
11./2.	A hazánkban élő nemzetiségek kulturális szokásai, emlékei, jelene	A határon kívüli magyarság helyzete.	Toleranciára való nevelés.	Tanári magyarázat, beszélgetés, tanulói prezentáció
12. /1.	Nemzetünk kapcsolódása Európához	Európához és az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentősége, történeti alapjai.	Hazánk EU-n belüli szerepének megismerése. Az EU kialakulásának, történetének, intézményrendszerének megismerése.	Tanári magyarázat, beszélgetés, tanulói prezentáció
13-14. /1.	Közösséghez tartozás, hazaszeretet	Szentes legfontosabb épületei, intézményei (kultúra, sport, igazgatás).	Szentes intézményeinek megismerése.	Tanári magyarázat, beszélgetés, tanulói prezentáció

4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Célok és feladatok

- A kollégiumi nevelés nagyban hozzájárulhat a diákok közéleti tájékozottságának fejlesztéséhez.
- Megismerni az alapfogalmakat, tisztázni a pillanatnyi helyzetben a kornak megfelelő álláspontokat.
- Demokratikus jogrendszerre épülő közéletbe való beilleszkedés.

Fejlesztési követelmények

- DÖK megbízatás által a közösségi munka, felelőssége, bizonyos fokú közügyek megoldásának gyakorlása, kommunikációs készség fejlesztése.
- Törvénytisztelő állampolgári magatartás megismerésének jelentősége.
- Önállóvá válás, megbízható cselekvőképesség, egymás kölcsönös elfogadása.

Időkeret

1-8.évf.	9.évf.	10.évf.	11.évf.	12.évf.	13-14.évf.
1 óra	2 óra	2 óra	2 óra	1 óra	2 óra

Témakör: Állampolgárságra, demokráciára nevelés				
Évf.	Téma	Tartalmak	Fejlesztési területek, nevelési célok	Módszerek, munkaformák
1-8.	Állampolgárság és demokrácia	Alapfogalmak tisztázása, megismerése. Az Európai Unió léte, jelentősége.	Önállósodás, új ismeretek alkalmazása, élethelyzetek elfogadása, együttműködések a célok elérésében elengedhetetlen tényezők. Kötelezettség és jog egymásra hatásának megismerése.	Egyéni megállapítások, beszélgetések, tanári előadás.
9./1.	A demokrácia fogalmának értelmezése a kollégiumi életben	DÖK, mint a diákok közösségi fóruma.	Együttműködés kialakítása, gyakorlása DÖK – tantestület, DÖK - diákok között. Közös megoldások keresése.	Tanári előadás, beszélgetés, véleményezés.
9./2.	Jogkövető kollégiumi élet	A házirend, mint a kollégium jogi szabályozásának iránymutatója.	Felelősséggel részt venni a közösségi ügyek alakításában. Az egyéni célok nem írhatják felül a közösségre vonatkozó szabályokat.	Dokumentumok elemzése, véleményezés, tanári irányítás.

10./1.	Állampolgárság és a társadalom összefüggései	Társadalmi problémákat állampolgári összefogással lehet megoldani.	Empátia készség fejlesztése, egymás elfogadása, előítéletek leküzdése, egymás segítése.	Frontális értekezés, egyéni vélemények.
10./2.	Állampolgári megítélés országon belül és az Európai Unión belül	Ne essünk túlzásokba az állampolgári megítéléseknél.	Társas kapcsolatok fejlesztése, állampolgári kötelezettség és felelősség a demokrácia szabályainak betartása, betartatása.	Kutatómunka a napi híradások információinak megbeszélése, vita.
11./1.	Napjaink ellentmondásai, kettős állampolgárság	Jogegyenlőség a demokrácia legfőbb ismérve. Határon túli kettős állampolgárok léte.	Törekvés a közéletben elfogadott normák elfogadására.	Irányított beszélgetés, vita.
11./2.	Állampolgári feladatok	Szolidaritás, segítségnyújtás, önkéntesség.	Rászorulóknak segítése, törvények tiszteletben tartása.	Filmvetítés, tapasztalatok megvitatása.
12./1.	Társadalmi együttműködés	Egyéni és társas kapcsolatok. Nemzetiségek helye az államban.	Beilleszkedés a társadalomba, a munka világába, társadalmi normák követése, elfogadása.	Tapasztalatcsere, beszélgetések, vita
13-14./1.	Állampolgári jogok és kötelezettségek	A jog és a köteletség viszonya, egyensúlya. Közéleti szerepvállalás.	Munkahely, társas kapcsolatok, gazdasági életbe való bekapcsolódás.	Témafelvezetés, beszélgetés, összegzés.
13-14./2.	Intézményesített demokrácia	Jog és társas kapcsolatok.	Helyi, állami és uniós törvényhozási ismeretek, tájékozottság, szerepvállalás.	Beszélgetés, ismeretbővítés, kutatómunka.

5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése.

Célok és feladatok

A mai világban fontos szerepe van az „én tudat” vs. „öntudat” kialakulásának, kialakításának. Ha egy gyerek reális önképpel rendelkezik, könnyebben találja meg a helyét a társadalomban, jobban alkalmazkodik, bátrabban áll ki magáért, stb.

Ezért is fontos, hogy segítsük a helyes énkép kialakulását, fejlesszük empátiáját, s ezzel megkönnyítsük társas kapcsolatait, egymás kölcsönös elfogadását.

Meg kell tanítani őket a mindennapi életben szükséges alkalmazkodásra, a későbbi munkában, családban, felnőttkori közösségekben való helyes viselkedésre, ezzel segítve az iskola utáni életét.

Fejlesztési követelmények

- Ismerje meg a tanuló saját képességeit, hibáit, próbálja reálisan értékelni magát.
- Kapjon megfelelő segítséget a szabályok megértéséhez és betartásához. Fogadja el az alkalmazkodás szükségességét, egymás kölcsönös tiszteletben tartását. Kudarckelző képesség kialakítása.
- Érzelmi, szellemi, társas fejlődés elősegítése, önellenőrzési képesség kialakítása. Önálló életre való nevelés.

Időkeret

1-8.évf.	9.évf.	10.évf.	11.évf.	12.évf.	13-14.évf.
1 óra	2 óra	2 óra	1 óra	1 óra	1 óra

Témakör: Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése				
Évf.	Téma	Tartalmak	Fejlesztési területek, nevelési célok	Módszerek, munkaformák
1-8.	Önismeret jellemzői	Énkép és társas kapcsolatok	- saját képességeinek, tulajdonságainak felismerése - beilleszkedés megtanítása	- bemutatkozó játékos gyakorlatok
9./1.	Reális önkép, társas kultúra jellemzői	Reális énkép kialakítása, egészséges öntudat fejlesztése	- beilleszkedés segítése - pozitív és reális énkép kialakítása	- egyénenkénti bemutatkozás - páros gyakorlatok
9./2.	Társas kapcsolatok és közösségi élet	Kapcsolatok és kapcsolódás lehetőségei és formái	- alkalmazkodás és kapcsolatok jelentőségének tanítása - önismeret kialakítása	- szobák összekeverésével négyes gyakorlatok - szerepjátékok
10./1.	Felelősségvállalás másokért	Tudatosság társaink és környezetünk alkalmazkodásánál	- empátia fejlesztése - érzelmi kapcsolatok fejlesztése	- otthonok látogatása (öregék, fogyatékkal élők, hajléktalanok)
10./2.	Tényleges önismeret kialakítása	Pozitív énkép erősítése és kialakítása	- önmagunk felvállalása - helyes önismeret erősítése	- gyerekek egymást értékelik különböző játékos feladatokon keresztül

11.	Társas kapcsolatok szabályai, a kulturált együttlét formái	Szellemi és érzelmi kapcsolatok, magatartásformák	- különböző tulajdonságok helyes megítélése - konfliktus kezelési technikák megismerése	- csoportos és egyéni gyakorlatok
12.	Mások tisztelete, felnőttkori alkalmazkodás, életpálya modellek	Elfogadás és tolerancia, pozitív és negatív tulajdonságok az emberek közti kapcsolatokban, sorsunk alakítása	- döntési képességek kialakítása - toleranciára nevelés és a helyes viselkedés felismerése - választási lehetőségek felismerésének kialakítása	- szituációs játékok - frontális munka
13-14.	Felnőttkori alkalmazkodás, sors- és életpálya alakítása	Segítő, ill. gátló személyiségvonások, kudarcok feldolgozása	- esetleges kudarcok utáni probléma megoldások tanítása - szükséges készségek felismerésének segítése	- életből vett példák elemzése - csoportos gyakorlatok

6. A családi életre nevelés

Célok és feladatok

A család, mint a társadalom alapvető közösségi egysége különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében. A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a család, mint legkisebb és legerősebb közösség értékének megbecsülése. A kamaszkorban kialakuló párkapcsolatoknak is nagyon fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában. Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumnak is fontos szerepe van.

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Ismerje a család szerkezetét, működését, valamint a különféle szerepeket és szabályokat a családi közösségben.
- Képes legyen felismerni és megfelelő módon kezelni, értelmezni a családban előforduló különböző konfliktusokat.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban.
- Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.
- Ismerje meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban.

Időkeret

1-8.évf.	9.évf.	10.évf.	11.évf.	12.évf.	13-14.évf.
1 óra	1 óra	2 óra	2 óra	3 óra	3 óra

Témakör: Családi életre nevelés				
Évf.	Téma	Tartalmak	Fejlesztési területek, nevelési célok	Módszerek, munkaformák
1-8.	A család, mint életünk színtere.	A család szerkezeti felépítése, rokoni kapcsolatok áttekintése.	Ismerje a család felépítését, rokoni kapcsolatokat, szerepeket. Csonka családok felépítettsége.	Csoportos és egyéni beszélgetés, szerepjáték.
9.	Együttműködés, felelősségvállalás a családban.	Családi munkamegosztás fontossága, életkori sajátosságok alapján. Ki vagyok én a családban?	A családtagok szerepe, egymás iránti szeretet, tisztelet kialakításának elmélyítésének lehetőségei, buktatói.	Viselkedésformák gyakorlása csoportosan, egyénileg, családi és kollégiumi szinten, ezek összehangolása.
10./1.	Párkapcsolat.	Fiú - lány kapcsolat átbeszélése, lehetőségek.	Érzelmi színterek, szerepek elemzése.	Egyéni beszélgetések.
10./2.	Párkapcsolat.	Vágyak érzelmek léte, kezelésük.	Érzelmek helyes kezelése, összehangolása, szortírozásra való készség, lehetőség gyakorlása.	Szerepjáték.
11./1.	Családi minta.	Milyen családban vagyok, milyen családot szeretnék? Ebben milyenek látom, szeretném látni magam?	Nem esik messze a fájától?! Családmockok generációs áttekintése.	Egyéni kutatómunka, kiselőadás, csoportos beszélgetések.

11./2.	Családi minta.	Szerepeim, elvárásaim mostani, és leendő társammal, házastársammal szemben.	Eddigi tapasztalatok értékelése édesapám, édesanyám szerepei.	Kérdőív készítése, frontális csoportmunka, értékelés.
12./1.	Szexuális kultúra.	Házasság intézménye.	Az egység férfi –nő közt, elvárások, szükségletek.	Meghívott előadó.
12./2.	Szexuális kultúra, családtervezés.	Gyermekvállalás, szerepek átalakulása.	Apa – anya szerep problémaköre.	Önálló munka, majd csoportos értékelés.
12./3.	Családtervezés, családfenntartás.	A család, mint gazdasági közösség, egység.	Családi kassza léte, bevétel – kiadás összhangja.	Frontális munka, egyéni gyűjtőmunka.
13-14./1.	Családfenntartás, munkavállalás.	Egyéni és családszintű feladatok.	Helyes időbeosztás tervezése lelki - családi - gazdasági szempontból.	Egyéni munka, teszt.
13-14./2.	Munkavállalás, konfliktusok.	Siker és bukás élménye.	Születés és halál, mint családi esemény.	Élménybeszámoló.
13-14./3.	Konfliktusok.	Proaktivitás, problémakezelés	A család célja, megteremtésének viszonya.	Dolgozat.

7. Testi és lelki egészségre nevelés

Célok és feladatok

A 21. században a nevelési-oktatási intézmények kiemelt feladata az egészséges életmódra nevelés és egészségfejlesztés, mely testi és lelki egészséget egyaránt jelent. A korosztályt ösztönözni kell a mozgásra, a helyes táplálkozásra, a kisebb lelki problémák kezelésére, ezek módszereinek megismerésére, s ezen felül be kell vezetni a diákokat a baleseteknél történő helyzetfelismerésbe, az esetleges elsősegélynyújtásba. Ezen felül fontos feladat a káros függőségek kialakulásának megelőzése.

Rövidtávú célok: a tanulók megismerjék az egészséges életmód, testi-lelki egészség alapvető elveit, a serdülőkorral járó biológiai, pszichológia és szociológiai változásokat, egészségkárosító szokások veszélyeit.

Hosszú távú célok: az önálló élettel együtt járó egészségügyi és egészséges életmódbeli kérdések saját életvitelben történő meggyökereztetése és megvalósítása, az egészségtudatos magatartás gyakorlati elsajátítása.

Fejlesztési követelmények

- Legyen tisztában az egészségtudatos életmód jelentőségével
- Az egészségtudatos magatartás részterületeinek megismerése
- Az egészséges életmód és a testmozgás tudatosulása és napi gyakorlattá válása

- Helyes életritmus és életvitel
- Prevenációs lehetőségek megismerése és aktív használata
- Egészségkárosító tényezők és szerek, valamint a szenvedélybetegségek és azok romboló hatásának megismerése
- Lelki egészség fontosságának tudatosítása

Időkeret

1-8.évf.	9.évf.	10.évf.	11.évf.	12.évf.	13-14.évf.
2 óra	2 óra	2 óra	2 óra	2 óra	2 óra

Témakör: Testi és lelki egészségre nevelés				
Évf.	Téma	Tartalmak	Fejlesztési területek, nevelési célok	Módszerek, munkaformák
1-8./1.	Egészséges táplálkozás	Az egészséges táplálkozás alapvető kérdéseinek megismerése, mit, mikor, mennyit és hogyan fogyasztunk. (Alapvető élelmiszerek, tápanyagok; zsírok, édességek, só és erős fűszerek káros hatásai; túlzott kalória-bevitel és megbetegedések; alultápláltság; vitamin- és fehérjeszükséglet; megfelelő mennyiségű víz fogyasztása; étkezések száma, aránya és ideje; változatos étrend.)	A lehetőségek és a szervezet szükségleteinek megismerése, a tanultak gyakorlati alkalmazása a mindennapokban.	Megbeszélés, csoportmunka, kiscsoportos munka.
1-8./2.	Személyi higiénia	Személyi higiénia szempontjai és folyamatos figyelemmel kísérése, a mindennapokba történő beépítése az egészséges, kulturált környezet, a tisztálkodás, testápolás, a ruházat, a higiénés eszközök használata és a helyes fogápolás területén	A közösségi élet és saját személyes higiénia követelményeinek elsajátítása.	Gyakorlati feladatok, vita.
9./1.	Káros függőségek kialakulásának megelőzése	Káros szenvedélyek, szenvedélybetegségek veszélyei és szervezetre gyakorolt hatásai, következményei (dohányzás, alkoholizmus, kábítószeres, bulimia és	A szenvedélybetegségek típusainak megismerése, kezelésének, megelőzésének lehetőségei,	Frontális oktatás, szakemberek, elterelésben részt vettek bevonásával, beszélgetés.

		anorexia, infokommunikációs eszközök veszélyei, teljesítménynövelő szerek).	törvényi előírások megismerése.	
9./2.	Balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás	Balesetmegelőzési és elsősegélynyújtási ismeretek szerzése, helyzetfelismerés, mentési szervek értesítése, elsősegélynyújtás, reanimáció.	Felelősségvállalás erősítése, ismeretanyag elsajátítása a területen.	Frontális oktatás, filmvetítés, esetmegbeszélés.
10./1.	Mozgás, sport	Mozgás, sport, mint az egészség életmód része, a rendszeres sport pozitív hatásai.	A mozgás és sport napi alkalmazása, napi szintű beépítése az életvitelbe.	Beszélgetés, vetélkedő.
10./2.	Egészséges testtartás és mozgásszervi megbetegedések	A vázrendszer fejlődésének és a káros hatások megismertetése, preventív magatartás elsajátítása (testmozgás-egészségtudatosság kapcsolatának megismertetése, elhízás hatásai a vázrendszerre, rendszeres fizikai aktivitás, bemelegítés, sportbalesetek).	A mozgásszervi megbetegedések lehetőségének időben történő felismerése, kiküszöbölésének lehetőségei.	Frontális munka, kiscsoportos foglalkozás.
11./1.	Egészséges párkapcsolat és a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben	Az első párkapcsolatok tapasztalatainak felhasználásával a területen felelős magatartás kialakítása, az orvosi-egészségügyi kérdések és szükségletek megismerése, a fogamzásgátlás lehetőségeinek feltérképezése, lelki vonatkozások, szexuális kérdések, prevenció, gyermekvállalás, családtervezés.	Felelős magatartás igényének kialakulása, preventív ismeretek elsajátítása.	Filmvetítés, vita.
11./2.	Lelki egészség	A személyiségfejlődés szempontjából döntő életszakasz folyamatainak,	A napi és a hosszú távú lelki problémák	Projektmunka, beszélgetés.

		kérdésköreinek, problémáinak feltérképezése, kezelési lehetőségek, önuralom, konfliktuskezelési technikák elsajátítása és feszültség szabályozás kezelése.	felismerésére vonatkozó készségek fejlesztése, lehetőségek megismerése.	
12./1.	Véradás	Pótolhatatlan és biztonságos tett a véradás, egyszeri véradásunkkal 3 életet menthetünk meg (a véradás nélkülözhetetlensége, véradás veszélyek nélkül, szerepe a betegségek kezelésében).	Felelősségteljes magatartás kialakítása, a donor-recipiens szerep átlátása.	Frontális munka, gyakorlati ismeretszerzés.
12./2.	Szűrővizsgálatok	Minden betegséget sokkal könnyebb megelőzni, mint kezelni. A rendszeres szűrés, orvosi vizsgálat jelentősége. Alapvető szűrési területek megismertetése (mozgásszervi szűrés, cardiovascularis szűrés, bőrgyógyászati szűrés, szemészeti szűrés, fogászati- és szájüregi szűrés, audiológiai vizsgálat).	Szerepének felismertetése a betegségek időben történő kezeléséhez és gyógyításához.	Frontális munka, gyakorlati ismeretszerzés
13-14./1-2.	Prevenció és segítségnyújtás embertársaink egészségének megőrzése érdekében	Prevenció alapvető formáinak megismertetése és mintaszerep-vállalás, formálás a különböző szakterületeken.	Felelősségteljes magatartás kialakítása, mintaszerep kialakítása.	Esetmegbeszélés, film, projekt munka.

8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Célok és feladatok

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és - megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Az önkéntesség olyan tevékenység, amelyet a személy szabad akaratából, egyéni választása és motivációja alapján, a pénzügyi haszonszerzés szándéka nélkül végez más személy, személyek vagy a közösség javát szolgálva.

A kollégium segít az iskolai közösségi szolgálat megismerésében, a lehetőségek felkutatásában, támogatja az iskolák munkáját. Az iskolai közösségi szolgálat egyik preferált területére, a környezetalakítás feladatára akár a kollégiumban is felkészülhet.

A kollégium sajátos színtere tág teret kínál mind az egyéni, mind a közösségi felelősségvállalás fejlesztésére. Ilyenek lehetnek:

- mások jelenlétének szükségszerű elfogadása egy közösségi térben
- mindennapi viselkedésünk, tulajdonságaink hatással vannak másokra
- közösségi lehetőségek: a környezet megbecsülése, fejlesztése; részvétel a kisebb (szoba) és a tágabb közösség (kollégium) rendbetételében, szépítésében
- részvétel a közösség életének irányításában, szervezésében a diákönkormányzat munkáján keresztül

Rendkívüli jelentőségű a pedagógus személyes példamutatása, indirekt nevelési módszereinek sokrétű alkalmazása. A nevelőtanárnak olyan pozitív mintákat kell növendéke felé közvetítenie, melyek a személyiségfejlesztés mellett a tanár-diák viszony erősödésére is kihatással vannak.

Fejlesztési követelmények

1-8. évfolyamon:

- Jelenjen meg a tanuló személyiségében a szolidaritás érzése.
- Legyen érzékeny mások helyzete iránt.
- Alakuljon ki az összetartozás érzése.
- Alakuljon ki a hátránnyal élők iránti empátiája.

9-14. évfolyamon:

- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt.
- Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.
- Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

9. évfolyam: Alakuljon ki a hátránnyal élők iránti felelőssége. Mások helyzete iránti empátiája.

10. évfolyam: Szociális érzékenység kialakítása. Fogyatékkal élés.

11. évfolyam: Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása a tanulóknál.

12. évfolyam: Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra hátrányos helyzetű társaival szemben.

13-14. évfolyam: A hátránnyal élők iránt érzett felelősség és az értük érzett felelősségvállalás személyiségfejlesztő hatásának kialakítása.

Időkeret

1-8.évf.	9.évf.	10.évf.	11.évf.	12.évf.	13-14.évf.
2 óra	2 óra	2 óra	2 óra	1 óra	1 óra

Témakör: Felelősségvállalás másokért, önkéntesség				
Évf.	Téma	Tartalmak	Fejlesztési területek, nevelési célok	Módszerek, munkaformák
1-8./1.	Társadalmi felelősségvállalás	Példákon keresztül bemutatni a társadalmi felelősségvállalás fontosságát. Hátrányos helyzet fogalma.	A társadalmi felelősségvállalás jelentősége. - több szempontú megközelítés.	- irányított beszélgetés - önálló kutatómunka - megbeszélés
1-8./2.	Szolidaritás	A mások iránti szolidaritás (Miként?, Hogyan?)	Jelenjen meg a tanuló személyiségében a szolidaritás érzése. - empátia - szolidaritás	- szerepjáték - vita - megbeszélés
9./1.	Szociális, vallási érzékenység	Elfogadni mások szociális és vallási helyzetét.	A szociális helyzet és a vallások közti különbségek ismerete. - empátia - előítéletmentesség - véleményalkotás - több szempontú megközelítés	- képelemzés - önálló kutatómunka - megbeszélés
9./2.	Önkéntesség (Segélyszervezetek, adományozás)	Segélyszervezetek működése, adományozás menete, adott településen ezek lehetőségei.	Segítség a rászorulóknak. - empátia	- ötletbörze
10./1.	Fogyatékkal élők	Fogyatékkal élők az életben (közlekedés, ügyintézés).	Mit jelent a fogyatékkal élés? - kreativitás - csoportmunka	- szerepjáték - vita - megbeszélés
10./2.	Érzékenység etnikai kérdésekre	Etnikai csoportok ismertetése, kultúrájuk sokszínűsége.	A magyarországi etnikai csoportok helyzete. - állásfoglalás	- kisfilm bemutatása - beszélgetés - vélemény-

			- előítéletmentesség	alkotás
11./1.	Önkéntesség	Különböző élethelyzetekben való önkéntes segítségnyújtás	Az önkéntesség fogalma, szerepe, jelentősége. - szociális kompetencia fejlesztése - önismeret - nyitottság	- irányított beszélgetés - egyéni élmények - lehetőségek
11./2.	Önkéntes feladatvállalás másokért	Segítségnyújtás, egymásra figyelés.	Hogyan vállaljunk önkéntes feladatokat? - szolidaritás - célkitűzés - pozitívumok kiemelése	- önálló kutatómunka - ötletbörze
12.	Összetartás és együttérzés	Különböző élethelyzetekben az egyéni és a közös felelősségvállalás hatásai.	Együttműködés, egymásra figyelés kialakítása. - elfogadó attitűd	- csoportmunka - vita - megbeszélés
13-14.	A hátrányos helyzet (csoportjai, fogalma)	A városért, a kollégiumért (tágabb közösség) végzett önkéntes munka lehetőségei.	Önkéntesség-motiválnak lenni. - önismeret - nyitottság - problémamegoldás	- lehetőségek feltárása - tanácsadás

9. Fenntarthatóság, környezettudatosság

Célok és feladatok

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának. A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Fejlesztési követelmények:

1-8. évfolyam

- Váljon érzékennyé környezete állapota iránt és legyen képes a környezet sajátosságainak megismerésére.

- Tekintse értéknek a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, fenntartható, harmonikus működését és jöjjön létre benne készítés környezete értékeinek megőrzésére.
- Fejlődjenek ki benne a harmonikus környezet iránti igények, környezetkímélő életmódhoz szükséges szokások és legyen motivált a környezet védelmét célzó közös cselekvésre.

9-14. évfolyam

- Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.
- Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat.
- Részesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.
- Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat.
- Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.
- Válgják erkölcsi alapelvét a természet tisztelete, környezete megbecsülése.

Időkeret

1-8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13-14. évf.
2 óra	2 óra	2 óra	2 óra	2 óra	2 óra

Témakör: Fenntarthatóság, környezetvédelem				
Évf./óra	Téma	Tartalmak	Fejlesztési területek, nevelési célok	Módszerek, munkaformák
1-8. /1.	Természet és az emberi környezet egymásra hatása	A környezetre káros anyagok és tevékenységek.	Az emberi tevékenységek természetre gyakorolt hatásainak felismertetése.	- bemutatás - gyűjtés - feladatlap - internet-használat
1-8./2.	Természeti értékeink megismerése	Ismerkedés nemzeti parkjaink értékeivel, a természet és a tárgyi környezet értékeinek megóvása.	Felelősségvállalás.	-DVD - nemzeti parkok és hozzákapcsolódó honlapok tanulmányozása - internethasználat
9./1.	Környezetünk állapota.	A légkör globális problémái. Az erdőirtás, mint globális probléma. Az emberiség energia	Az egyén felelősségének felismerése. A tanuló felelősségvállalása a	- kiscsoportos foglalkozás - internethasználat Szelektív hulladékgyűjtés

		gondjai, lehetséges megoldások. Hulladék keletkezésének csökkentése, megelőzése.	kollégiumi környezet állapotáért.	gyakorlati megvalósulása a kollégiumban.
9./2.	Környezettudatos gondolkodás	A káros anyag kibocsátás, valamint a háztartásban használt veszélyes anyagok környezetre gyakorolt hatásainak felismerése.	Ismerje fel a környezetszennyezés egészségkárosító hatásait.	- téma felvezetése - előadás - filmvetítés egy veszélyes hulladék feldolgozó üzemről - megbeszélés
10./1.	A természetet és a társadalmat fenyegető veszélyforrások	Urbanizáció, motorizáció, felmelegedés, stb. és ennek hatásai.	A természet tiszteletére, a környezet megbecsülésére nevelés.	- témafelvezetés - frontális előadás - kiselőadások - összegzés
10./2.	A fenntartható társadalom alapelvei	Életközösségek tisztelete és védelme, az emberi élet minőségének javítása, a Föld életképességének és sokféleségének megóvása, a megújuló energiaforrások felhasználásának előtérbe helyezése, a nem megújuló erőforrások felhasználásának minimalizálása, a környezettudatos életvitel kialakítása.	Felelősségvállalás, információkezelés. Hulladéktermelés minimalizálására törekvés. Újrahasznosítás. Takarékos energiaforrások használatára nevelés.	- anyaggyűjtés - kiselőadások - internethasználat - teszt - kiértékelés
11./1.	Az emberi civilizáció hatása a környezet átalakulására	A fejlődés, természetkultúra, környezeti válság hatásainak megismerése a	Összefüggések keresése. Véleményalkotás.	- kutató munka - régi fotók bemutatása - javulás, romlás bemutatása

		múlt és a jelen példáin keresztül.		- beszélgetés
11./2.	Megújuló energiák	Hagyományos és megújuló energiaforrások, új technológiák.	Megfigyelés, tájékozódás.	- PPT bemutató - internet
12./1.	Környezettudatos életmód	Tudatos fogyasztói magatartás. Fogyasztói szokások, fogyasztói társadalom	A tanulók váljanak tudatos, takarékos fogyasztókká.	- teszt - szemléltetés - csoportmunka
12./2.	Ipari termelés és a környezet védelme	Vízszennyezés talajszennyezés, légszennyezés, sugárszennyezés.	Felelősségvállalás, információkezelés.	- kiselőadás - gyakorlati példák - internethasználat - filmvetítés (Hirosima, Csernobil, Fukushima)
13-14./1.	Globális környezeti problémák kezelése	A tudomány ajánlásai a környezet globális problémáira (pl. atomhulladék, termőföld-erózió, felmelegedés).	Környezettudatos döntések meghozatalára nevelés. Kritikai gondolkodás.	- filmvetítés - fórum
13-14./2.	'Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!'	Fenntartható fejlődés, felelősség a környezetért. Környezetvédelmi stratégiák.	Az egyéni felelősség felismertetése. Együttműködésre, összefogásra nevelés.	- előadás - vita

10. Pálvaorientáció

Célok és feladatok

A kollégiumi nevelőmunka során fontos, hogy segítsük diákjainkat egy reális jövőkép kialakításában, amihez nélkülözhetetlenek bizonyos társadalmi folyamatok, gazdasági helyzet, munkaerő-piaci tendenciák megismerése/megismertetése. Szükséges tudatosan felkészíteni a tanulókat az általuk választott hivatásra, amihez ismereteket kell, hogy szerezzenek saját lehetőségeikről, különböző pályákról, szakmákról, a munka világáról, a szülői elvárásokról. Bepillantást kell, hogy nyerjenek a felsőfokú tanintézmények világába, segítenünk kell az eligazodást a pályaválasztási dokumentumokban, elektronikus

rendszerekben, a források, információhordozók felkutatásában. A diákoknak találkozniuk kell álláskeresési technikákkal, viselkedési és kommunikációs szabályokkal, elvárásokkal.

Fejlesztési követelmények

- Váljon igényükké saját személyiségük megismerése (kéességek, tehetség, pszichés jellemzők stb.).
- Fejlődjön problémamegoldó és konfliktuskezelő készségük.
- Szerezzenek ismereteket a továbbtanulási lehetőségekről, a továbbtanulással kapcsolatos dokumentumokról, kitöltésükről; a munka világáról; a fontosabb álláskeresési technikákról; az önnevelő (önfejlesztő), személyiségfejlesztő módszerekről.
- Váljanak képessé megalapozott, reális döntést hozni leendő hivatásukról, életpályájukról.
- Ismerkedjenek meg az alapvető munkavállalói jogokkal; a munkáltatói igényekkel, elvárásokkal (kompetenciák); az átképzés intézményeivel, a képzési lehetőségekkel, a képzésben való részvétel módjával.
- Szerezzenek jártasságot a pályaválasztással kapcsolatos információszerzésben.
- Tudják használni azokat az információhordozókat, amelyek révén tájékozódhatnak a munkaerő-piacon.

Időkeret

1-8.évf.	9.évf.	10.évf.	11.évf.	12.évf.	13-14.évf.
2 óra	2 óra	2 óra	2 óra	2 óra	2 óra

Témakör: Pályaorientáció				
	Téma	Tartalmak	Fejlesztési területek, nevelési célok	Módszerek, munkaformák
1-8./1.	Ki vagyok én?	Személyiségjellemzők - Milyen vagyok? - Milyennek látnak mások? - Milyen szeretnék lenni?	- pozitív énkép kialakítása - önismeret, önbizalom fejlesztése	- szerepjátékok, kérdőívek - irányított beszélgetés, vita - rajz készítése önmagunkról és társunkról
1-8./2.	Ismerkedjünk a szakmákkal!	- értelmiségi pályamodellek - a szakképzés lehetőségei	- kommunikációs készség fejlesztése - tájékozódási képesség fejlesztése	- beszélgetés: Milyen szakma áll hozzánk legközelebb? - szituációs játékok
9./1.	Milyen vagyok én?	- test és lélek kapcsolata. - az egyéniség jellemzői, stílusok	- erősségek, gyengeségek felismerése - önismeret, önfejlesztés	- csoportos beszélgetés - kérdőív: Milyen vagyok? - testi önismeret fejlesztő gyakorlatok
9./2.	Az emberi kapcsolatok, az	- az emberi megnyilvánulások	- kommunikációs képesség fejlesztése	- közös beszélgetés, vita

	egyén és a társadalom.	értelmezése és elemzése - tármegismerés - értékek, értékrendek, erkölcsi tulajdonságok	- felelősség, empátia, tolerancia, együttműködés fejlesztése	- testbeszéd - szituációs játékok - fogalmazás szóban, vagy írásban: Milyen szeretnék lenni?
10./1.	A viselkedés jellemzői	- Hogyan jönnek létre kapcsolataink? - magatartás, viselkedés - az énkép és a viselkedés összefüggései - nonverbális üzenetek	- pozitív viselkedési szokások kialakítása - kommunikáció fejlesztése - együttműködés, értékrend formálása	helyzet- gyakorlatok - beszélgetés és gyűjtőmunka - némajáték
10./2.	Az eredményes pályaválasztás feltételei	- a pszichés összetevők- motiváció, érdeklődés, képességek - fizikai, szellemi teljesítőképesség - adottságok feltérképezése, tudatosítása	- önismeret, kreativitás fejlesztése - szóbeli és írásbeli kifejezőkészség fejlesztése	- vita - páros interjú - csoportmunka- közös szövegfeldolgozás - gondolattérkép
11./1.	A munka világa és jellemzői	- a népszerű és kevésbé népszerű szakmák - különféle életpályák bemutatása	- stratégiai szemléletmód fejlesztése - döntésképeség fejlesztése	- irányított beszélgetés - teszt- pályaismereti totó
11./2.	Pályaválasztási alapfogalmak és dokumentumok	- az alapvető fogalmak megismerése- Bolognai rendszer, szakképzés lehetőségei, OKJ - tájékozódás a pályaválasztás dokumentumaiban	- digitális kompetencia fejlesztése - információ-kezelés fejlesztése - hatékony, önálló ismeretszerzés fejlesztése	- kérdőívek - pályaismereti kvíz - meghívott pályaválasztási szakértő - internetes kutatás- csoportos munka - felvi.hu weboldal kezelése
12./1.	A munka és a továbbtanulás világa	- az egész életen át tartó tanulás - továbbképzés, átképzés, felnőttképzés, önképzés - a munkavállaló jogai, kötelességei	- digitális kompetencia fejlesztése - hatékony, önálló tanulás - önismeret, önbizalom fejlesztése	- könyvtári, vagy internetes gyűjtőmunka- az önképzés lehetőségei - közös ismeretfeldolgozás - régi kollégisták visszahívása,

				tapasztalataik meghallgatása
12./2.	Az álláskeresés	<ul style="list-style-type: none"> - az álláskeresés folyamata és technikái - az önéletrajz, az Europass önéletrajz, a motivációs levél - álláshirdetések, állásinterjúk - az álláskeresés buktatói 	<ul style="list-style-type: none"> - digitális kompetencia fejlesztése - együttműködési, alkalmazkodó képesség fejlesztése - önbizalom, önkritika, rugalmasság erősítése - vállalkozói szemlélet fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> - a Munkaügyi Központ előadójának meghallgatása - az internetes lehetőségek megismerése - önálló munka - helyzet-gyakorlatok, szituációs játékok
13-14./1.	A munkavállalás jellemzői	<ul style="list-style-type: none"> - hivatás, hivatástudat - a munkaszerződés tartalma - álláskorrekció - álláskeresés külföldön 	<ul style="list-style-type: none"> - kommunikációs és metakommunikációs képességek fejlesztése - személyközi kompetencia - problémamegoldó gondolkodás fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> - pálya-alkalmasságot mérő teszt írása, értékelése - csoportmunka: tárgyalási technikák megismerése és alkalmazása - irányított beszélgetés, személyes tapasztalatok meghallgatása
13-14./2.	A munkahelyi buktatók	<ul style="list-style-type: none"> - munkahely és konfliktus - a pályamódosításkockázatok felismerése és vállalása 	<ul style="list-style-type: none"> - információkezelés, digitális kompetencia fejlesztése - konfliktuskezelő képesség fejlesztése - véleményalkotás, vitakészség fejlesztése - kritikai gondolkodás fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> - projektmunka-karriertervek készítése - gyűjtőmunka az interneten - kötetlen beszélgetés, tapasztalatcsere

11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

Célok és feladatok

A tanulók pénzügyi nevelése már gyerekkorban kellene, hogy elkezdődjön. Azonban csak igen kevés szülő tudja, mit és hogyan tanítson meg gyermekének a pénzről. Egyes kutatások azt mutatják, hogy a szülők alig 1%-a tanítja meg gyermekének, hogy mi a kamat és csupán 0.4%-uk beszél arról, hogy a pénzt érdemes befektetni. Ezért sem lehet csodálkozni azon, hogy a gyerekek nem tanulnak meg a pénzzel bánni.

A tanulási folyamat során olyan egyszerű pénzügyi tapasztalatokra van szükség, amelyet minden gyerek akár már kisiskolás korától megszerezhet. Fontos, hogy mielőbb megértessük a különbséget a hitel és betét, valamint az adósság és a vagyon között. Az iskolában a diákok keveset tanulnak erről, a szülők pedig nincsenek felkészítve arra, hogyan lássák el gyermekeiket a megfelelő pénzügyi ismeretekkel.

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára. Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani. Napjainkban nagyon fontos, hogy a tanulóink megismerjék a helyes és tudatos családi gazdálkodás kialakításának módszereit. Mindennapi életünkhöz szükséges, hogy tájékozottak legyenek az otthoni és saját lehetőségeikkel, korlátaikkal kapcsolatban. A felnőtt életben előnyükre válhat, ha jártasak a különféle pénzkezelési technikákban (készpénz és bankkártya használatban).

Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy diákjaink megismerjék a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait. Tudatosítani kell tanulóinkban, hogy a munka jelentősége a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze. Mindezek mellett ismerniük kell a különböző vállalkozási lehetőségeket, a hitelezés és kockázatvállalás fontosságát és veszélyeit.

Fejlesztési követelmények:

- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás módszereit.
- Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.
- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak megszerzésének eszköze.
- Legyen tisztában a vállalkozás szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

Időkeret

1-8.évf.	9.évf.	10.évf.	11.évf.	12.évf.	13-14.évf.
2 óra	2 óra	2 óra	2 óra	3 óra	3 óra

Téma: Gazdasági és pénzügyi nevelés				
Évf.	Téma	Tartalmak	Fejlesztési területek, nevelési célok	Módszerek, munkaformák
1-8./1-2.	Gazdaság működésének alapja. Családi gazdálkodás.	A gazdaság szereplői. Anyagi javak szerepe.	Családi gazdaságban szereplő fogalmak megismerése.	Egyéni és csoportos megbeszélés. Eset-megbeszélés.
9./1-2.	Gazdaságok működése. Családi gazdálkodás.	A gazdaság szereplői. A pénz szerepe a mindennapi életünkben.	A gazdaság legfontosabb szereplőinek megismerése.	Egyéni és csoportos megbeszélés. Esetmegbeszélés.

			A pénz és a pénzhez kapcsolódó fogalmak megismerése.	
10./1-2.	Családi gazdálkodás.	Jövedelmek. Helyes és helytelen pénzgazdálkodás.	Különböző jövedelmek megismerése. A háztartási gazdálkodás helyes magatartásának megtanulása.	Játékok használata. (Gazdálkodj okosan) Egyéni és csoportos megbeszélés.
11./1-2.	Munka, fogyasztás és gazdálkodás. Pénzkezelés technikái.	Fogyasztás és vásárlás. Fogyasztói társadalom. Ártermelés.	Piac fogalmának, fogyasztók jogainak megismerése. Fogyasztás. Környezetvédelem. Bankkártya használata.	Szituációs gyakorlatok. Csoportos megbeszélés.
12./1-3.	Munka, fogyasztás és gazdálkodás. Vállalkozás és kockázat.	Szerződések. Elektronikus banki szolgáltatások. Valutaváltás.	Szerződések megismerése. Banki szokások kialakítása. Valuta árfolyamok megismerése. Hozam kockázat megismerése. Megtakarítási formák.	Intézménylátogatás. Csoportos megbeszélés. Prezentáció.
13-14/1-3.	Öngondoskodás fontossága. Életpálya építése	Az öngondoskodás lehetőségei és fontossága. Megtakarítások. - Nyugdíjpénztárak - Egészségpénztárak - Önszegélyezőpénztárak - Lakás előtakarékosság - Bankbetétek	Tudatosság és felelősség fejlesztése. Alkalmazkodókészség és rugalmasság fejlesztése.	- előadás - kiscsoportos vagy egyéni előzetes felkészülés az adott témában - tájékozódás a szakirodalomban

12. Médiatudatosságra nevelés

Célok és feladatok

A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát. A tanuló tudatosan válasszon a tanulását, művelődését és szórakozását segítő médiumok

között. Legyen képes a média által alkalmazott figyelemfelkeltő eszközöket, képi és hangzó kifejezőeszközöket értelmezni, médiatartalmakat használni, megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezzen a nem kívánatos tartalmak elhárítására.

A médiatudatosság főbb ismérvei:

- Képes a valós tények és a fikció megkülönböztetésére
- Felismeri a valóság ábrázolásának különböző szintjeit
- Meg tudja különböztetni a valódi riportot a fizetett tartalmaktól
- Tudatában van annak, hogy kereskedelmi üzenetekkel a műsorokon belül is találkozhat
- Tudatában van annak, hogy a hírek mögött is húzódnak gazdasági és egyéb érdekek
- Képes megindokolni, hogy miért kedveli az általa preferált médiatartalmakat

Fejlesztési követelmények, 1-8. évfolyam

- Tudjon különbséget tenni a médiatartalmak között.
- Ismerje a reklám szerepét, jelentőségét, előnyeit és veszélyeit.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Alakuljon ki kritikai érzéke a médiatartalmak megválasztásához.
- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.
- Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.
- Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.
- Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

Időkeret

1-8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13-14. évf.
1 óra	1 óra	1 óra	1 óra	1 óra	1 óra

Témakör: Médiatudatosságra nevelés				
Évf.	Téma	Tartalmak	Fejlesztési területek, nevelési célok	Módszerek, munkaformák
1-8.	- Mi az internet - Mire használod az internetet? - Szoktál játszani a neten? - Bejelentkezés: milyen adatokat adhatunk meg?	- az internet fogalma - Mire használhatjuk az internetet? - Hogyan regisztráljunk? - internet- és játékfüggőség kóros hatásainak bemutatása	- ismerjék meg milyen módon léphetnek be a nethasználók közé - regisztráció elvégzése az érzékeny adatok megadása nélkül	- mondjanak példát arra, mire használhatják az internetet, - hol hallanak az internetről - mutassák meg, milyen internetes játékokat játszanak

9.	<ul style="list-style-type: none"> - az internet, mint veszélyforrás - Mi a különbség a személyes és az internetes kapcsolatok között? 	<ul style="list-style-type: none"> - Megbízhatunk-e a netes forrásokban? - Kiknek adhatjuk meg személyes adatainkat? - Online jelszavad milyen esetben árulhatod el? 	<p>Megismerni az internet használatának veszélyeit alapelv: „Úgy bánj másokkal, ahogy szeretnéd, hogy mások is bánjanak Veled!”</p>	<ul style="list-style-type: none"> - weboldalakra mutató linkek keresése és vizsgálata
10.	<ul style="list-style-type: none"> - digitális világ - Mi a reklám? - Mire használod az internetet? - mobilfóbia 	<ul style="list-style-type: none"> - digitális médiafajták azonosítása - reklámok azonosítása - Hogyan tudunk telefonálni, sms-t küldeni okos telefonról? 	<ul style="list-style-type: none"> - értsék meg, hogy milyen célokat szolgál a reklám (elad, meggyőz, tájékoztat) - mobilkommunikációs eszközök használata, költségei 	<ul style="list-style-type: none"> - gyűjtsenek olyan weboldalakat amiket szívesen használnak és ajánlanának barátaiknak (legalább 5 weboldal, és rangsorolni) - reklámok felismerése
11.	<ul style="list-style-type: none"> - mindent rólad (az interneten) - e-mail 	<ul style="list-style-type: none"> - Milyen adatokat adhatsz meg magadról és kinek? - online jelszavak (Kinek adhatod meg?) - csatolt fájlok megnyitása 	<ul style="list-style-type: none"> - az internetezés felelősség is - helyes e-mail 	<ul style="list-style-type: none"> -személyes információkat gyűjtő weboldal vizsgálata - csatolt állomány - sütik használata
12.	<ul style="list-style-type: none"> - tudatos mobilhasználat - netikett 	<ul style="list-style-type: none"> - mobilkommunikációban rejlő veszélyek felismerése -környezettudatosságra nevelés - netikett tízparancsolata 	<ul style="list-style-type: none"> - tudatos mobilkommunikáció erősítése - adatvédelem megismerése - elektronikus hulladékról való gondoskodás 	<ul style="list-style-type: none"> - személyes és nyilvános adat megkülönböztetés e - elektronikus hulladék kezelése - Hogyan osszuk meg fényképeket a közösségi oldalakon?
13-14.	<ul style="list-style-type: none"> - internetes vásárlás - netikett 	<p>Az internetes vásárlás veszélyei. Mi a netikett (hálózati illetan)? Az internet nem felejt.</p>	<p>Megismertetni az online vásárlás előnyeivel és veszélyeivel. Helyes viselkedési normák.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - webshopok felkutatása - a hálózati illetan felkutatása, és megbeszélése